

K. V E S K I M Ä G I

*Kataloogimis-
reeglid*

RAHVARKAN
*
AMATUKOGUDELE

EESTI NSV KULTUURIMINISTEERIUM
FR. R. KREUTZWALDI NIM. EESTI NSV RIIKLIK
RAAMATUKOGU

KATALOOGIMISREEGLID RAHVAR AAMATUKOGUDELE

3
KOOSTANUD

K. VESKIMÄGI
90113

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1960

Redigeerinud:

E. Annus, L. Ploompuu, L. Püss

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

51169

SAATEKS

Käesolevad reeglid on koostatud eeskätt rahvaraamatukogudele — linna-, rajooni-, laste-, küla-, kolhoosi- ja ametiühingute raamatukogudele, samuti ka väiksematele erialastele raamatukogudele. Paralleelselt juhistega trükiteoste kataloogimiseks raamatukogude kataloogide jaoks on antud juhiseid kirje koostamiseks ka bibliograafiliste nimestikkude ja kartoteekide jaoks.

Reeglite koostamisel on lähtutud põhiliselt tänapäeva eesti raamatust, selle kunstilisest ja tehnilisest kujundusest. Reeglite aluseks on võetud 1954. aastal ilmunud venekeelsed «Trükiteoste kirjeldamise ühtsed reeglid» 2. trükk.* Vähemal määral on kasutatud ka teisi kataloogimisreegleid. Suuremaks erinevuseks ülalnimetatud väljaandest on tunduvalt kitsam kollektiivautori kasutamine, mis käesolevais reegleis leiab rakendamist ainult NSV Liidu ja liiduvabariikide ülemnõukogude, ministrite nõukogude, Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei ja liiduvabariikide kommunistlike parteide materjalide kataloogimisel. Mõnevõrra erinevalt toimub ka ajalehtede, libretode ja mõningate teiste trükiteoste laadide kataloogimine. Muudatusi on tehtud ka täiendkirjete ja analüütiliste kirjete vormis.

Vene-, saksa- ja ingliskeelse kirjanduse kataloogimise hõlbustamiseks on lisas toodud vastavaid raamatukogulikke termineid koos lühenditega.

Väärtuslikku abi ja näpunäiteid andsid käsikirja läbivaatamisel sm-d H. Johani, H. Jürman, H. Masing jt. Neile kõigile südamlük tänu.

KOOSTAJA

---

* Единые правила описания произведений печати. Для каталогов небольших библиотек и библиографических указателей. Изд. 2-е. М., Госкультпросветиздат, 1954. 176 стр.

TRÜKITEOSTE KATALOOGIMISE ÜLDREEGLID

A. ÜLDISED JUHISED

§ 1. **Põhinõuded trükiteoste kataloogimisel.** Bibliograafiliseks kirjeks ehk lihtsalt kirjeks nimetatakse kindlas järjekorras ja asetuses esitatud põhilisi faktilisi andmeid trükiteostest. Kirje koostamist nimetatakse trükiteose bibliograafiliseks kirjeldamiseks ehk kataloogimiseks.

Raamatuid, ajakirju ja teisi trükiteoseid kataloogitakse kindlaksmääratud reeglite järgi. Trükiteose kirje peab aitama lugejal ja raamatukoguhoidjal saada ettekujutust trükiteose sisust ja lugejamäärangust, kindlaks määrama põhilised faktilised andmed raamatust (autor, täpne pealkiri, kelle poolt ja millal on teos välja antud, selle mahukus jne.), aitama hõlpsasti ning kiiresti leida vajalikku väljaannet kataloogis või bibliograafilises nimestikus.

§ 2. **Kataloogimisreeglite ühtsus.** Trükiteoste kataloogimine ehk kirjeldamine raamatukogu kataloogide, bibliograafiliste nimestikkude ja kartoteekide jaoks toimub põhiliselt ühtsete põhimõtete järgi. Kataloogimise erinevused bibliograafiliste nimestikkude ja kartoteekide puhul on esitatud käesolevate reeglite vastavates paragrahvides.

Trükiteoste igakülgeks peegeldamiseks ja kiiremaks leidmiseks kasutatakse alfabeetilises kataloogis peale täieliku kirje (põhikirje) veel lühendatud kirjeid (lisakirjeid), samuti ka viiteid ja teatmearte.

Et peegeldada üht teost süstemaatilise kataloogi mitmes liigis, dubleeritakse põhikaarti vajalikul hulgal.

Bibliograafilistes nimestikkudes kasutatakse dubleerimise kõrval ka viiteid ja registreid.

§ 3. **Mis on aluseks raamatu kataloogimisel.** Raamatu kataloogimiseks vajalikke andmeid võetakse raamatu mitmesugustest osadest (tiitelleht, kaas, raamatu tekst, eessõna, sisukord, trükandmed jne.).

Kirje aluseks on raamatu tiitelleht, selle puudumisel kaas või kirjastusköide. Kui raamatul pole tiitellehte, kaant ega kirjastus-

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Loosung

EESTIMAA KP KESKKOMITEE PARTEI AJALOO INSTITUUT
NLKP KESKKOMITEE MÄRKSI-SMI-LENINISMI INSTITUUDI
FILIAAL

} Ülapealkirja
andmed

FRIEDRICH ENGELS

Autor

PEREKONNA,
ERAOMANDUSE JA RIIGI
TEKKIMINE

} Pealkiri

Seoses L. H. Morgani uurimustega

Alapealkirja
andmed

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1958

} Ilmumis-
andmed

Raamatu tiitelleht ja selle elemendid

kõidet, võetakse kirje aluseks päistiitel (pealkiri teksti alguses). Kui tiitellehel, kaanel ega kirjastuskõitel pole kõiki vajalikke andmeid, võetakse need raamatu teistest osadest, nimelt tiitellehe pöördelt, eeslehel, sisukorrast, eessõnast, raamatu tekstist või trükiandmetest. Kui tekib vajadus kindlaks määrata autori nime õige kirjutusviis jm., kasutatakse entsüklopeediaid, biograafilisi leksikone, biobibliograafilisi nimestikke, käsiraamatuid, õpikuid ja teisi allikaid.

§ 4. **Kataloogikaart. Käekiri.** Trükiteoste kataloogimisel raamatukogu kataloogide ja kartoteekide jaoks kasutatakse standardse suurusega (7,5×12,5 cm) kataloogikaarte. Kataloogikaardil on 11 horisontaaljoont 6 mm vahedega ja 2 vertikaaljoont. Esimene horisontaaljoon on trükitud rasvasemalt ning asetseb 1 cm

kaugusel kaardi ülemisest äärest. Esimene vertikaaljoon asetseb 1,5 cm kaugusel kaardi vasemast äärest, teine 1 cm kaugusel esimesest vertikaaljoonest. Kaardi allosas on ümmargune avaus, millest läbipistetava metallvarda abil kaardid ühendatakse kataloogikastis.

Kirje kantakse ainult kataloogikaardi esiküljele. Kaardi tagakülge kasutatakse raamatukogulike märkmete tegemiseks. Andmed kantakse kataloogikaardile masinakirjas või käsitsi. Käsitsi kirjutamine toimub tindi või tušiga tingimata raamatukogulikus käekirjas.*

§ 5. **Põhikirje vormid.** On olemas kaks põhikirje vormi:

- a) kirje autori järgi;
- b) kirje pealkirja järgi.

§ 6. **Kirje elemendid.** Põhikirje elemendid kantakse kaardile järgmises järjekorras:

- a) kirje pealdis (autori nimi ja eesnime initsiaal);
- b) pealkiri;
- c) alapealkirja andmed;
- d) ilmumisandmed;
- e) arvulised andmed ehk kollatsioon;
- f) ülapealkirja andmed;
- g) märkused.

Loosungit, motot ega pühendust kirjes ei näidata.

Olenevalt raamatus esitatud andmetest võivad mõningad elemendid kirjes puududa. Loetletud kirje elemendid esitavad põhilisi faktilisi andmeid trükiteosest. Peale selle võib kirjele lisada raamatu sisu selgitava annotatsiooni.

(Mitmekõiteliste teoste kirje elementidest vt. § 58.)

§ 7. **Kirje autori järgi.** Kirje pealdis kirjutatakse kataloogikaardi esimesele horisontaaljoonele, alustades esimesest (vasemast) vertikaaljoonest. Kui kirje pealdis ei mahu ühele reale, jätkatakse teda järgmisel, kusjuures kirjutamist alustatakse $\frac{1}{2}$ cm kauguselt teisest (parempoolsest) vertikaaljoonest.

Pealkiri kirjutatakse uuele reale, alustades teisest vertikaaljoonest (s. o. taandrealt). Pealkirjale järgnevad alapealkirja ja ilmumisandmed, kusjuures iga järgmist rida alustatakse esimesest vertikaaljoonest. Ilmumisandmed eraldatakse alapealkirja andmetest (nende puudumise korral pealkirjast) 1 cm vahega. Kui ilmumisandmeid tuleb alustada uuel realt, alustatakse nende kirjutamist esimesest vertikaaljoonest ilma vahet jätmata.

Arvulised andmed tuuakse uuel realt, algusega teisest vertikaaljoonest (taandrealt). Arvulistele andmetele järgnevad peale 1 cm vahet ümarsulgudes ülapealkirja andmed. Nende kirjutamist jätkatakse järgmistel ridadel alates esimesest vertikaaljoonest.

Märkused ja annotatsioon algavad uuel realt alates teisest

* Vt. Meo, A. ja Pulk, H. Raamatukogulik käekiri. Õppevahend raamatukoguhoidjale. Tln., Rakendustrükiste Kirjastus, 1949. 30 lk.

vertikaaljoonest (taandreal), ja jätkatakse järgmistel ridadel esimesest vertikaaljoonest. Iga uut märkust alustatakse taandreal.
(Mitmekõiteliste teoste kataloogimise vormi vt. § 58.)

Kirje skeem autori järgi

	Kirje pealdis.																					
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;"></td> <td style="width: 40%;">Pealkiri. Alapealkirja andmed.</td> <td style="width: 30%;">Ilmumis-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>andmed.</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Arvulised andmed. (Olapealkirja andmed.)</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Märkused. . . . .</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>. . . . .</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Annotatsioon. . . . .</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>. . . . .</td> <td></td> </tr> </table>		Pealkiri. Alapealkirja andmed.	Ilmumis-		andmed.			Arvulised andmed. (Olapealkirja andmed.)			Märkused.			. . . . .			Annotatsioon.			. . . . .	
	Pealkiri. Alapealkirja andmed.	Ilmumis-																				
	andmed.																					
	Arvulised andmed. (Olapealkirja andmed.)																					
	Märkused.																					
	. . . . .																					
	Annotatsioon.																					
	. . . . .																					

Kirje näide autori järgi

	Engels, F.																		
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;"></td> <td style="width: 40%;">Perekonna, eraomanduse ja riigi tekkimine.</td> <td style="width: 30%;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Seoses L. H. Morgani uurimustega.</td> <td>Tln., ERK,</td> </tr> <tr> <td></td> <td>1958.</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>171 lk. (EKP KK Partei Ajaloo Insti-</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>tuut — NLKP KK Marksismi-Leninismi</td> <td>Instituudi</td> </tr> <tr> <td></td> <td>filiaal.)</td> <td></td> </tr> </table>		Perekonna, eraomanduse ja riigi tekkimine.			Seoses L. H. Morgani uurimustega.	Tln., ERK,		1958.			171 lk. (EKP KK Partei Ajaloo Insti-			tuut — NLKP KK Marksismi-Leninismi	Instituudi		filiaal.)	
	Perekonna, eraomanduse ja riigi tekkimine.																		
	Seoses L. H. Morgani uurimustega.	Tln., ERK,																	
	1958.																		
	171 lk. (EKP KK Partei Ajaloo Insti-																		
	tuut — NLKP KK Marksismi-Leninismi	Instituudi																	
	filiaal.)																		

Bibliograafilistes nimestikkudes kirje pealdist eri reale välja ei tõsteta, vaid trükitakse, alates taandreal, rasvase kirjaga. (Kirjutusmasinal trükitud bibliograafilistes nimestikkudes kirje pealdis kriipsutatakse alla.) Ilmumis-, arvulised ja ülapealkirja andmed trükitakse ilma 1 cm vaheta ja rida-realt. Märkused ja annotatsioon tuuakse taandreal.

Kirje skeem autori järgi bibliograafiliste nimestikkude jaoks

Kirje pealdis. Pealkiri. Alapealkirja andmed. Ilmumisandmed.
Arvulised andmed. (Ülapealkirja andmed.)

Märkused. . . . .

Annotatsioon . . . . .

Kirje näide autori järgi bibliograafiliste nimestikkude jaoks

Engels, F. Perekonna, eraomanduse ja riigi tekkimine. Seoses L. H. Morgani uurimustega. Tln., ERK, 1958. 171 lk. (EKP KK Partei Ajaloo Instituut — NLKP KK Marksismi-Leninismi Instituudi filiaal.)

§ 8. **Kirje pealkirja järgi.** Kataloogidele ja kartoteekidele määratud kirjet pealkirja järgi alustatakse esimesel horisontaaljoonel algusega esimesest (vasemast) vertikaaljoonest ja edasi, erinevalt kirjest autori järgi, jätkatakse järgmistel ridadel teisest vertikaaljoonest.

Märkused ja annotatsioon kirjutatakse nii nagu kirje puhul autori järgi.

¹ Kirje skeem pealkirja järgi

	Pealkiri. Alapealkirja andmed.	Ilmumis-
	andmed.	
	Arvulised andmed. (Ülapealkirja andmed).	
	Märkused.	
	. . . . .	
	Annotatsioon.	
	. . . . .	

Kirje näide pealkirja järgi

Nõukogude võimu saavutused 40 aasta jooksul	
	(arvudes). Statistiline kogumik. Tln., ERK, 1958. 363 lk.; 16 lehte diagr. (NSVL Ministrite Nõukogu juures asuv Statistika Keskvalitsus.)

Bibliograafilistes nimestikkudes kirjet pealkirja järgi alustatakse, nagu kirjet autori järgi, taandrealt ja jätkatakse 1 cm vahedeta. Pealkirja esimene sõna (sõnad) trükitakse rasvase kirjaga. (Kirjutusmasinal trükitud nimestikkudes need kriipsutatakse alla.) Märkused ja annotatsioon tuuakse taandrealt.

Kirje skeem pealkirja järgi bibliograafiliste nimestikkude jaoks

Pealkiri. Alapealkirja andmed. Ilmumisandmed. Arvulised andmed. (Ülapealkirja andmed.)

Märkused. . . . .

Annotatsioon. . . . .

Kirje näide pealkirja järgi bibliograafiliste nimestikkude jaoks

Nõukogude võimu saavutused 40 aasta jooksul (arvudes).
Statistiline kogumik. Tln., ERK, 1958. 363 lk.; 16 lehte diagr.
(NSVL Ministrite Nõukogu juures asuv Statistika Keskvalitsus.)

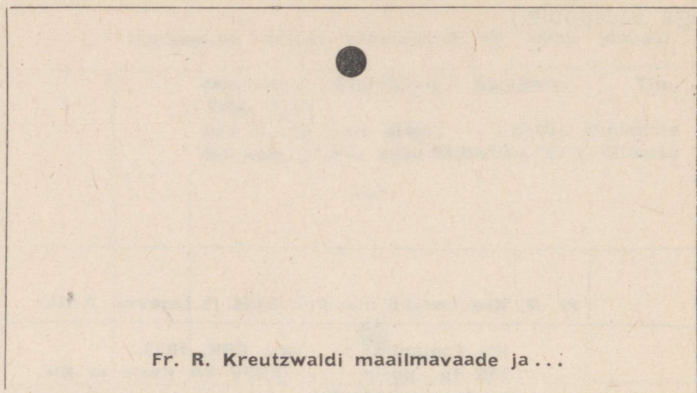
§ 9. **Kirje jätkamine järgmisel kaardil.** Kui raamatu kirje ei mahu ühele kaardile, jätkatakse seda teisel kaardil, kusjuures järgkaardil jäetakse esimene rida vabaks. Esimese kaardi parempoolsesse allnurka, kõrgemale kaardi avausest, kirjutatakse: «Vt. järgm. kaart.» (= vaata järgmine kaart). Samasugune märkus tehakse ka teisele ja igale järgnevale kaardile, kui kirje ka neile ei ole mahtunud.

Esimene, teine, kolmas j. kaart nummerdatakse araabia numbritega. Numbrid kirjutatakse kaardi ülaosa keskkoha. Teise ja

järgmiste kaartide pöördele kirjutatakse kataloogitava raamatu autor ja pealkirja esimesed sõnad. (Kirjutamisel pööratakse kaart avausega ülespoole.)

		1.
	Fr. R. Kreutzwaldi maailmavaade ja tegevus. Artik-	
	lite kogumik. Tln., ERK, 1953.	
	256 lk., portr. (ENSV TA Keele ja Kir-	
	janduse Instituut.)	
	Sisu: G. Naan. Friedrich Reinhold Kreutz-	
	wald. — E. Jansen. Kreutzwald kui valgustaja-	
	demokraat. — E. Nirk. Kreutzwald ja eesti kirjan-	
	dus. — R. Viidalepp. Kreutzwald — eesti folkloris-	
	tika rajaja. — L. Raudsepp. Eesti rahva eepos	
	Vt. järgm. kaart.	

		2.
	«Kalevipoeg». — A. Kask. Kreutzwaldi osa eesti	
	rahvusliku kirjakeele ja selle ortograafia kujune-	
	misel. — A. Reiman. Kreutzwald arstina. — Krono-	
	loogilisi ja bibliograafilisi andmeid.	

Fr. R. Kreutzwaldi maailmavaade ja ...

§ 10. **Lühendid kirjes.** Üksikute sõnade lühendamine on lubatud kõigis kirje elementides, välja arvatud pealkirjas. Juhud, millel on lubatud välja jätta elemente alapealkirja, ilmumis- ja üla-pealkirja andmetest, on ette nähtud vastavates paragrahvides (vt. § 23-c, 27-b, 28, 33-b, 33-c, 33-e, 47-a).

Sõnade lühendamine toimub alati ühtlaselt, vastavalt lühendite tabelile (vt. Lisa I ja II).

§ 11. **Kirje keel.** Kataloogimine toimub raamatu teksti keeles. Kui raamatus tekst ja pealkiri on toodud mitmes keeles, millest üks on eesti keel, kataloogitakse raamat eesti keeles. Kui raamatu tekst ja pealkiri on toodud mitmes keeles, millest ükski ei ole eesti keel, kataloogitakse raamat selles keeles, mida raamatu-kogu lugejad kõige rohkem oskavad.

Saksa-, inglisis- ja teiste võõrkeelsete raamatute kataloogimisel tuuakse märkused eesti keeles.

§ 12. **Ortograafia.** Trükiteose kataloogimine toimub kaas-aegse õigekeelsuse normide kohaselt, sõltumata raamatu orto-graafiast.

Raamatus esinevad vead parandatakse.

R a a m a t u s:

P. Angeelina

K i r j e s:

P. Angelina

§ 13. **Suured algustähed ja kirjavahemärgid.** Suuri algustähti ja kirjavahemärke tarvitatakse kirjes kooskõlas keele orto-graafia reeglitega.

§ 14. **Sulud.** Trükiteoste kataloogimisel kasutatakse kahe-suguseid sulgusid:

a) ümarsulud ( ) — kõigi raamatus esinevate sulgude mär-

kimiseks. Ümarsulgudesse paigutatakse ka ülapealkirja andmed.

b) nurksulud [ ] — raamatukoguhoidja oma formuleeringus esitatud andmete eraldamiseks.

§ 15. **Arvsõnad.** Arvsõnad antakse kirjes edasi raamatus esi-neval kujul. Erandina antakse kirjes alati araabia numbritega trükikordus, näidendi vaatuste ja piltide arv, mitmekõiteliste teoste kõite ning seeria annete numbrid ja teose ilmumisaasta.

R a a m a t u s:

K i r j e s:

Esimene mai.
Ettekanne partei XIX kong-
ressile muudatustest ÜK(b)P
põhikirjas.
XVI olümpiamängud Mel-
bourne'is 1956.
Õpik XI klassile.

Esimene mai.
Ettekanne partei XIX kong-
ressile muudatustest ÜK(b)P
põhikirjas.
XVI olümpiamängud Mel-
bourne'is 1956.
Õpik XI klassile.

Kuid:

Neljas vaatuses.
II trükk.
Viies täiendatud trükk
VI köide
MCMXLV

4 vaatuses.
2. tr.
5., täiend. tr.
6. kd.
1945.

B. KIRJE ÜKSIKUTE ELEMENTIDE KOHTA KÄIVAD REEGLID

§ 16. **Kirje pealdise ühtsus.** Et peegeldada alfabeetilises kata-
loogis ühe autori kõiki teoseid ühes kohas, tuuakse ühe ja sama
autori nimi kirje pealdises alati ühesugusel kujul, olenemata sel-
lest, kuidas autor on toodud raamatus.

Autori nimi kirjutatakse nimetavas käändes. Autori nime järel
kirjutatakse komaga eraldatult tema eesnime (või eesnimede)
initsiaal (initsiaalid). Vene autorite puhul kirjutatakse ees- ja
isanime initsiaalid, kui need on raamatus antud või üldiselt teada.
Ka neil juhtumel, kui autori eesnimi on raamatus toodud täieli-
kul kujul, antakse ta kirjes initsiaali kujul.

Märkus. Autorite perekonnanimede ja eesnime initsiaali ühtelangemise
korral kirjutatakse autori eesnimi täielikult välja. Näit.: Liiv, Jakob; Liiv, Juhan.

§ 17. **Autorite nimede erinev kirjutamine.** Kui autori nimi
tema mitmesugustes teostes on antud erineval kujul (näit. pseu-
donüüm ja õige nimi, endine ja muudetud nimi, erinevalt kirjuta-
tud nimi jne.), valitakse kirje pealdise jaoks säärane nimevorm,
mille all on autor kirjanduses kõige enam tuntud. Kahtluse kor-
ral kataloogitakse raamat autori säärase nime järgi, mille all on
ilmunud enamik tema teoseid.

Raamatus esinevalt vormilt, kui see erineb kirje pealdiseks võetud nimevormist, tehakse üldviide (vt. § 40).

R a a m a t u s:	Kirjes:
Juhan Schmuul	Smuul, J.
Juhan Šmuul	

Märkus. Erandina võib kataloogida J. Vares-Barbaruse, J. Lauristin-Madariku, E. Päll-H. Angervaksa ja J. Anvelt-Eessaare Aadu ühiskondlik-poliitilised ja teadusliku sisuga teosed nimevormide Vares, J., Lauristin, J., Päll, E. ja Anvelt, J. järgi, kuna nende ilukirjanduslikud teosed kataloogitakse pseudonüümide Barbarus, J., Madarik, J., Angervaks, H. ja Eessaare Aadu järgi. Alfabeetilises kataloogis tuleb nende autorite kohta koostada eriviited või teatmekaardid (vt. § 40 ja 41.).

§ 18. **Liitnimed.** a) Autori liitnimi võetakse reeglipäraselt kirjesse tervikuna. Nime osad tuuakse samas järjekorras, nagu nad on esitatud raamatus.

R a a m a t u s:	Kirjes:
A. S. Novikov-Priboi	Novikov-Priboi, A. S.
S. N. Sergejev-Tsenski	

b) Kui autor on rohkem tuntud liitnime ühe osa all, siis võetakse järjestussõnaks see osa liitnimest, mis on enam tuntud.

R a a m a t u s:	Kirjes:
Anton Hansen Tammsaare	Tammsaare, A. H.

§ 19. **Nimed eesliidetega.** Eesliidetega nimed antakse kirje pealdises säärasel kujul, mille all autor on kirjanduses enam tuntud. Reeglipäraselt ei võeta kirje pealdisesse eesliiteid: de, d', von, van, von der, van der.

R a a m a t u s:	Kirjes:	
Charles de Coster	Coster, Ch.	
Honoré de Balzac		Balzac, H.
Ludwig van Beethoven		Beethoven, L.

Eesliited Ter, Mac, Mc, O', Le, La, Du loetakse nime juurde kuuluvaiks.

R a a m a t u s:	Kirjes:	
E. O'Neill	O'Neill, E.	
La Fontaine		La Fontaine.
A. G. Ter-Gevondjan		Ter-Gevondjan, A. G.

§ 20. **Hiina ja korea autorid.** a) Hiina ja korea autorite nimed tuuakse kirje pealdises samas järjekorras, nagu nad esinevad teoses. Hiina nimedes, mis koosnevad kolmest osast, kirjutatakse suure algustähega nime esimene ja teine osa, kuna kolmas osa kirjutatakse väikese algustähega ja ühendatakse eelmisega sidekriipsu abil. Nimedes, mis koosnevad kahest osast, kirjutatakse mõlemad osad suure algustähega.

Mao Tse-dung.
Tšou En-lai.
Lu Sin.

b) Korea nimedes kirjutatakse kõik nime osad lahus ja suurte algustähtedega.

Kim Ir Sen.
Pak Den Ai.
Pak Hen Jen.

§ 21. **Pealkiri.** a) Pealkiri antakse kirjes raamatus esineval kujul. Pealkirjast võib välja jätta ainult autori nime (vt. § 47-a).

b) Alternatiivne pealkiri (teose teine pealkiri, mis on ühendatud esimesega sidesõna «ehk» abil) kirjutatakse suure algustähega kohe pealkirja järel.

	Koidula, L.
	Säärane mulk ehk Sada vakka tangusoola. Naljamäng 3 vaatuses. 8. tr. Tln., ERK, 1958. 56 lk. (Kooli kirjavara.)

§ 22. **Pealkirja erinevused.** a) Juhul kui kaanepalkiri erineb tunduvalt tiitellehel toodud pealkirjast, näidatakse see erinevus märkustes, mis algab sõnadega: «Kaa nel pealk.: ...» või «Kaa nel: ...» (kui kaanel esineb ka autori nimi).

	ENSV Töõnduskooperatsiooni Kultuuribaasi Isetege-
	<p>vuslik Teater. 1947—1957. Tln., 1957. 64 lk., illustr. Kaanel pealk.: Isetegevuslik Teater.</p>

	Puškin, A. S.
	<p>Kadunud Ivan Petrovitš Belkini jutustused. Tlk. E. Hange. Tln., ERK, 1953. 72 lk. Kaanel: A. Puškin. Belkini jutustused.</p>

Bibliograafilistes nimestikkudes pealkirja erinevuste näitamine pole vajalik.

b) Kaanepealkirja kohta on soovitatav koostada täiendkirje (vt. § 39-c), kuid ainult sel juhul, kui tiitellehel ja kaanel toodud pealkirjad on niivõrd erinevad, et teose leidmine kaanepealkirja järgi alfabeetilisest kataloogist on raskendatud. Kui raamatu kaanel esineb ka autori nimi, täiendkirjet tavaliselt ei koostata.

§ 23. **Alapealkirja andmed.** a) Raamatus esinevatest alapealkirja andmetest võetakse kirjesse ainult need, mis raamatut olu-

liselt iseloomustavad ja individualiseerivad. Nii võetakse kir-
jesse:

1) Andmed, mis avavad ja täpsustavad raamatu sisu.

	Õpime kogemustest. Otepää, Kiviõli ja Paide rajooni
	komsomoliorganisatsioonide tööst. Tln., ERK, 1958. 36 lk., illustr. (Abiks komsomoli akti- vistile.)

2) Teose žanr või vorm (Romaan. Näidend. Album. Kogu-
teos jne.).

	NSV Liidu rahvamajandus. Statistiline kogumik.
	Tln., ERK, 1956. 263 lk. (NSVL Ministrite Nõukoogu juu- res asuv Statistika Keskvalitsus.)

3) Juhtivate poliitikategelaste poolt peetud ettekannete aeg ning koht.

	Hruštšov, N. S.
	Lähemal aastail järele jõuda Ameerika Ohendriikidele liha, või ja piima tootmises iga elaniku kohta. Kõne VNFSV loodeosa oblastite ja autonoomsete vabariikide põllumajandustöötajate nõupidamisel Leningradis 22. mail 1957. Tln., ERK, 1957. 24 lk.

4) Teose lugejamäärang. (Agitaatoritele ja propagandistidele. Kooliealiste nooremale eale. Õpik XI klassile jne.).

	Raud, E.
	Nii või naa. Eelkooliealistele. Joon. L. Roosa. Tln., ERK, 1957. [17] lk., illustr.

5) Raamatu koostamisest osavõtnud isikute nimed (toimetajad, ilukirjanduslike teoste tõlkijad, eessõnade autorid (valikuga), illustreerijad jne.). Samuti märgitakse nende isikute teaduslikud kraadid, teaduslikud ja aunimetused. Andmed alapealkirja andmetes toodud isikute kohta võetakse kirjesse sellisel kujul, nagu nad on toodud raamatus. Initsiaale ümber ei paigutata. Eesnimi antakse initsiaali kujul.

	Kivi, A.
	<p>Seitse venda. Romaan. Tlk. F. Tuulas. Illustr. A. Gallén-Kallela. Tin., ERK, 1955. 344 lk., illustr.; 7 lehte illustr.</p>

Kui toimetajaid, tõlkijaid jne. on kolm või rohkem, näidatakse kirjes ainult esimene nendest, lisades seejärel nurksulgudes lühendi «[jt.]». Neil juhtumeil, kui teose toimetamisest on osa võtnud juhtivad poliitikategelased, nimekad teadlased või kirjanikud, võetakse kirjesse nende kõigi nimed.

Märkus. Teaduslike kraadide ja nimetuste märkimine pole kohustuslik. Küll näidatakse aga kirjes Lenini preemia laureaadi ja Stalini preemia laureaadi aunimetust.

6) Teose trükikordus, mis märgitakse araabia numbriga (2. tr., 3., täiend. tr.).

b) Alapealkirja andmed tuuakse kirjes raamatus esineval kujul ja järjekorras. Neil juhtumeil, kui alapealkirja andmete üksikud osad on trükitud pealkirja ees, tuuakse need kirjes pealkirja järel.

R a a m a t u s:

Ametlik tõlge.

VNFSV Kriminaalkodeks.
Ametlik tekst muudatustega kuni 1. aug. 1944. a. ühes paragrahvide järgi süstematiseeritud materjale sisaldava lisaga.

K i r j e s:

VNFSV Kriminaalkodeks.
Ametlik tekst muudatustega kuni 1. aug. 1944. a. ühes paragrahvide järgi süstematiseeritud materjale sisaldava lisaga.
Ametlik tõlge.

c) Alapealkirja andmetest ei võeta kirjesse:

1) Toimetaja nime, neil juhtumeil, kui see pole antud tiitel-lehel ega lisa midagi olulist raamatu lähemaks iseloomustamiseks.

2) Toimetuse kolleegiumi koosseisu, kui selle kõrval esineb pea- või vastutava toimetaja nimi.

3) Raamatu kunstilise kujundaja nime (kui ta ei ole ühtlasi illustraator).

- 4) Andmeid ametiala või töökohta kohta.
 5) Loengu või teadusliku ettekande pidamise aega ja kohta (vt. ka § 23-a-3).

R a a m a t u s:

Kirjes:

Uhingu Kesklektooriumis Moskvaa 9. oktoobril 1947 peetu- tud avaliku loengu stenogramm.	Avaliku loengu stenogramm
---	---------------------------

6) Andmeid illustratsioonidest, nende arvust ja laadist, kui puudub kunstniku nimi.

7) Andmeid ametlike väljaannete kinnitamise või heakskiitmise kohta.

Andmetest õpikute ja õppevahendite heakskiitmise, soovitamise jne. kohta võetakse kirjesse ainult need, millest selgub, kellele teos on määratud ja ainult siis, kui teose lugejamäärang ei selgu pealkirjast, alapealkirjast ega ülapealkirjast.

R a a m a t u s:

Kirjes:

Soovitatud Kinofikatsiooni Peavalitsuse poolt kasutada õpikuna kinomehaanikute kooli- des.	Õpik kinomehaanikute kooli- dele.
---	--------------------------------------

§ 24. **Alapealkirja andmete täiendamine.** Kui pealkiri ja alapealkirja andmed ei anna küllaldast ettekujutust raamatu sisust, lugejamäärangust, kirjanduslikust vormist jne., on soovitav neid andmeid võtta raamatu eessõnast, järelsõnast, sisukorrast jne., või sõnastada iseseisvalt raamatu teksti põhjal. Viimasel teel saadud andmed tuuakse nurksulgudes.

Nii võib lisada:

- a) Andmeid, mis selgitavad ja täpsustavad raamatu sisu.

	Siimon, A.
	Eesti NSV väljapaistvate mitšuurinlaste töö tulemusi puuviljanduse alal. [J. Raeda, A. Kurvitsa, G. Kramer, J. Aamisepa jt. aretustöödest.] Tln., ERK, 1952. 56 lk., illustr.; 20 lehte illustr. Kokkuvõtte vene keeles.

b) Andmeid, mis individualiseerivad isikut, maak kohta, kollektiivi jne., keda või mida raamat käsitleb.

	Saar, J.
	Minu kogemusi lehmade piimatoodangu tõstmisel. [Jõgeva rajooni Hans Heidemanni nim. kolhoosi lüpsja-karjatalitaja.] Tin., ERK, 1956. 8 lk. (ENSV Põllumajanduse Ministeerium.)

c) Andmeid raamatu iseloomu, ta kirjandusliku vormi või žanri kohta (Romaan. Näidend. Album. Koguteos jne.).

	Madarik, J.
	Riigikukutajad. [Romaan.] Tin., ERK, 1950. 216 lk., portr.

d) Andmeid teose lugejamäärangu kohta (Õpik ülikoolidele. Agitaatoritele ja propagandistidele jne.).

	Naumov, S. P.
	Selgroogsete zooloogia. [Õpik pedagoogilistele instituutidele.] Tin., ERK, 1958. 456 lk., joon.; 6 lehte joon. Bibliogr. peatükkide lõpus.

Märkus. Annotatsiooniga kirjes (bibliograafilistes nimestikkudes ja kartoteekides, anoteeritud trükikaardil) alapealkirja ei täiendata. Omapoolsed täiendused ja vajalikud andmed tuuakse annotatsioonis.

§ 25. **Ilmumisandmed.** Ilmumisandmed sisaldavad ilmumiskoha, kirjastuse ja ilmumisaasta. Ilmumisandmete üksikud elemendid eraldatakse komadega, ilmumisaasta järele pannakse punkt.

§ 26. **Ilmumiskoht.** a) On raamatus ilmumiskohaks Tallinn või Tartu, kirjutatakse linna nimi lühendatult: Tallinn — «Tln.», Tartu — «Trt.». Teiste ilmumiskohtade puhul märgitakse linna nimi nimetavas käändes täielikul kujul.

b) Kui raamatus on näidatud kaks ilmumiskohta, võetakse nad kirjesse raamatus esineval kujul (näit.: Tallinn—Moskva), kuid «Tallinn—Tartu» antakse lühendina «Tln.-Trt.».

c) Juhul kui raamatus ilmumiskohta ei ole näidatud ning ei saa seda ka kindlaks määrata, märgitakse kirjes: «I. k.» (= ilma ilmumiskohata).

Märkus. Venekeelse kirjanduse puhul, mille ilmumiskohaks on Moskva või Leningrad, märgitakse ilmumiskoht lühendatult: «M.», «L.». On ilmumiskohana märgitud «Moskva-Leningrad», antakse see lühendina «M.-L.». Teiste linnade nimesid ei lühendata.

§ 27. **Kirjastus.** a) Kirjastuse nimi märgitakse nimetavas käändes. Individuaalsed nimed antakse jutumärkides: «Ilukirjandus ja Kunst», «Teaduslik Kirjandus» jne. Kirjastuste nimetusi on lubatud lühendada (vt. Lisa I ja III).

b) Kirjesse ei võeta kirjastuse nime juures esinevaid sõnu «väljaanne», «kirjastus» (kui viimased ei moodusta kirjastuse nime lahutamatu osa), samuti lühendit «RK» (= Riiklik Kirjastus).

R a a m a t u s:

K i r j e s:

ENSV Metsamajanduse Ministeeriumi kirjastus.

ENSV Metsamajanduse Ministeerium.

ENSV Haridusministeeriumi väljaanne.

ENSV Haridusministeerium.

RK «Pedagoogiline Kirjandus».

«Pedagoogiline Kirjandus».

Kuid:

Rakendustrükiste Kirjastus

Rakendustrükiste Kirjastus.

c) Kui raamatus on näidatud kaks kirjastust, võetakse mõlemad kirjesse, ühendades nad omavahel sidekriipsuga.

d) Juhul kui kirjastus ei ole raamatus märgitud, näidatakse ilmumisandmetes ainult ilmumiskoht ja -aasta.

§ 28. **Kirjastuse nime ühtelangemine ülapealkirjaga.** Kui raamatus on kirjastusena näidatud asutuse või organisatsiooni nimi,

mis esineb ka ülapealkirjas, siis ilmumisandmetes kirjastust ei märgita.

	Frõrip, S.		
	Haavandtõbi. 15 lk.	Meelespea. (Vabariiklik	Trt., 1958. Sanitaarhariduse
Maja.)			

Väljaandes ilmumisandmed: Tartu, Vabariiklik Sanitaarhariduse Maja, 1958.

§ 29. **Ilmumisaasta.** a) Ilmumisaasta märgitakse kirjes araabia numbritega, olenemata sellest, kuidas ta on antud raamatus. Sõna «aasta» (ka lühendit «a.») ning samuti väljaandmise kuud ja kuupäeva kirjesse ei võeta.

b) Kui tiitellehel toodud ilmumisaasta erineb kaanel toodud ilmumisaastast, siis kirjes tiitellehelt võetud aastaarvu järel kirjutatakse komaga eraldatult kaanelt võetud aastaarv.

R a a m a t u s :

Kirjes:

Kaanel 1951; tiitellehel 1950. | . 1950, kaanel 1951.

c) Juhul kui raamatus ilmumisaasta puudub ja seda ei saa kindlaks määrata, märgitakse ilmumisandmetes: «i.a.» (=ilma aastata).

§ 30. **Arvulised andmed (kollatsioon).** Arvulistes andmetes ehk kollatsioonis märgitakse raamatu lehekülgede arv ja illustratiivne materjal.

§ 31. **Lehekülgede arvu märkimine.** a) Arvulistes andmetes näidatakse raamatu faktiline lehekülgede arv, mis sisaldab raamatu teksti, hõlmates sisukorra, bibliograafia, lisad (registrid, tabelid), lehekülje trükiandmetega jm. raamatu sisuga seotud materjalid. Nummierdamata leheküljed raamatu lõpus arvatakse lehekülgede üldarvu juurde. Pärast lehekülgede arvu kirjutatakse lühend «lk.». Kui raamatus on nummerdatud mitte-lehe-

küljed, vaid lehed või veerud, märgitakse kirjes vastavalt: «lehte» või «vrg.» (=veergu).

516 lk.
23 lehte
51 vrg.

b) Kui raamatu lehekülgede numeratsioon ei alga 1-st, näidatakse esimese ja viimase lehekülje numbrid.

Lk. 51—623.

c) Kui raamatus on kaks või kolm iseseisvat lehekülgede numeratsiooni, siis tuuakse nad sel kujul ja samas järjekorras, nagu nad on antud raamatus, kusjuures üksikud numeratsioonid eraldatakse komadega. Rooma numbreid araabia numbritega ei asendata.

12, 63 lk.
XX, 126 lk.
100, V lk.
10 lk., 1264 vrg.
VIII, 51, V lk.

d) On raamatus üle kolme iseseisva lehekülgede numeratsiooni, märgitakse raamatu lehekülgede üldarv nurksulgudes.

R a a m a t u s:

K i r j e s:

51, 62, 3, 5 lk.

| [121] lk.

e) Lehekülgede (või lehtede) numeratsiooni puudumise korral nad loendatakse ja nende arv näidatakse nurksulgudes.

§ 32. **Illustratsioonid.** a) Illustratiivne materjal märgitakse kirjes järgmiselt:

1) Kui illustratsioonid esinevad raamatu tekstis, s. t. kuuluvad üldisse lehekülgede numeratsiooni, siis arvulistes andmetes, pärast lehekülgede arvu, märgitakse komaga eraldatult: «illustr.» (=illustratsioonidega).

516 lk., illustr.
XV, 51 lk., illustr.

2) Kui illustratsioonid on trükitud lehtedel, mis on kleebitud raamatusse (kleebised) ning üldisse lehekülgede numeratsiooni ei kuulu, siis kleebised loendatakse ja nende arv märgitakse semi-kooloniga eraldatult lehekülgede arvu ja raamatu tekstis esinevate illustratsioonide järel.

126 lk.; 12 lehte illustr.
516 lk., illustr.; 3 lehte illustr.

b) Kui illustratsioonid tekstis või lisalehtedel (kleebistel) on ühelaadilised (näit. kas ainult joonised, kaardid või skeemid jne.) asendatakse lühend „illustr.» vastava illustratsiooni laadi lühendiga.

51 lk., joon.

516 lk., portr.

126 lk., skeem.; 10 lehte kaart.

c) Kui raamatus esineb mitut erinevat laadi illustratsioone (näit. portreed ja kaardid, diagrammid ja joonised jne.), millest mõni laad võib täiendada raamatu iseloomustust (näit. raamatus, mis käsitleb reise, on jooniste kõrval ka kaardid), märgitakse arvulistes andmetes ka need illustratsioonid.

424 lk., illustr., kaart.

§ 33. **Ülapealkirja andmed.** a) Ülapealkirja andmetesse kuuluvad: 1) raamatu koostamisest osavõtnud või selle väljaandmise eest vastutava asutuse või organisatsiooni nimi, 2) seeria pealkiri ja number.

Ülapealkirja andmed tuuakse arvuliste andmete järel 1 cm vahega ümarsulgudes. Seeria pealkiri tuuakse asutuse nime järel.

R a a m a t u s:

K i r j e s:

Tiitellehel: Eesti NSV Teaduste Akadeemia. Tiitellehe pöördele: Sari Teaduse ja tehnika ajaloost Eestis.

(ENSV Teaduste Akadeemia. Teaduse ja tehnika ajaloost Eestis.)

b) Asutuse või organisatsiooni nime, kellele allub teose väljaandnud asutus, võib kirjest ära jätta.

R a a m a t u s:

K i r j e s:

Eesti NSV Kultuuriministeeriumi Kultuurhariduslike Asutuste Valitsus. Fr. R. Kreutzwaldi nim. Eesti NSV Riiklik Raamatukogu.

(Fr. R. Kreutzwaldi nim. ENSV Riiklik Raamatukogu.)

Ühenimeliste teaduslike jm. asutuste puhul kõrgemalseisva asutuse või organisatsiooni nimi säilitatakse.

R a a m a t u s:

K i r j e s:

NSV Liidu Teaduste Akadeemia Ajaloo Instituut.

(NSVL TA Ajaloo Instituut.)
(ENSV TA Ajaloo Instituut.)

Eesti NSV Teaduste Akadeemia Ajaloo Instituut.

c) Asutuse või organisatsiooni nime järel esinevat sõna «väljaanne» kirjesse ei võeta.

R a a m a t u s:

K i r j e s:

Eesti NSV Poliitiliste ja Teadusalaste Teadmiste Levitamise Ühingu väljaanne nr. 1 (45). | (ENSV Poliitiliste ja Teadusalaste Teadmiste Levitamise Ühing. Nr. 1 (45).)

d) Seeria pealkirja järel märgitakse araabia numbriga ande järjenumber, mis eraldatakse seeria pealkirjast punktiga. Kui seeria pealkirja kõrval väljaandes on toodud veel allseeria nimetus, näidatakse see koos oma ande järjenumbriга seeria pealkirja järel.

(«Loomingu» raamatukogu. Nr. 22.)

(ENSV Poliitiliste ja Teadusalaste Teadmiste Levitamise Ühing. Nr. 5 (49). Maailma poliitiline kaart. Nr. 3.)

e) Seeria toimetajat kirjesse ei võeta.

R a a m a t u s:

K i r j e s:

NSVL Kohtu Rahvakomisariaadi Üleliiduline Juriidiliste Teaduste Instituut. Rahvakohtuniku ja rahvakaasistuja biblioteek. Toimetaja I. T. Goljakov. | (Üleliiduline Juriidiliste Teaduste Instituut. Rahvakohtuniku ja rahvakaasistuja biblioteek.)

§ 34. **Tiraaži ja hinna märkimine.** Raamatu tiraaži ja hinda kataloogikaardile ei märgita. Trükikaartidel ja vajaduse korral ka bibliograafilistes nimestikkudes märgitakse raamatu tiraaž ja hind pärast ülapealkirja andmeid.

§ 35. **Märkused.** Märkuste osas tuuakse raamatu iseloomustust täiendavad andmed. Märkused sõnastatakse lühidalt, selgelt ja täpselt. Iga märkust alustatakse taandreal. Enamesinevad märkused tuuakse alljärgnevalt kindlaksmääratud järjekorras ühesugustes formuleeringutes.

a) Andmed autorite kohta tuuakse järgmistel juhtumitel:

1) Kui raamatus toodud autori nimi tunduvalt erineb kirje pealdiseks võetud autori nimevormist.

Pealk. ees autor:...

Grimm, J. ja Grimm, W.

Lumivalgeke. [Muinasjutt.] Eelkooliealistele.
Tlk. S. Tui. Illustr. S. Skop. Tln., ERK, 1958.
[29] lk., illustr.
Pealk. ees autorid: Vennad Grimm.

2) Kui autori nimele on lisatud tema teaduslik kraad, teaduslik või aunimetus. Selle märkuse tegemine ei ole kohustuslik. Lenini preemia laureaadi ja Stalini preemia laureaadi aunimetused näidatakse.

Maslov, M. S.

Lastehaigused. [Õpik meditsiiniliste instituutide ravifakultetidele.] Tln., ERK, 1957.
480 lk., joon.; 8 lehte joon.
Pealk. ees autor: Prof. M. S. Maslov, NSVL Meditsiiniliste Teaduste Akadeemia tegevliige, teeline teadlane.

Gorohhov, B. N.

Buldooserid, võsalõikaja ja juurijad-kogujad.
Tln., ERK, 1955.
92 lk., joon.
Pealk. ees autor: B. N. Gorohhov, Stalini preemia laureaadi.

3) Kui raamatul on neli või rohkem autoreid (vt. ka § 50).

Pealk. ees autorid: J. Lang, H. Marran, A. Mitt [jt.]

4) Samuti tehakse vastav märkus, kui autori nime ei ole märgitud tiitellehele või raamatu kaanele.

Kaanel autor märkimata.

Autor näid. tiitellehe pöördel.

Tiitellehe pöördel koost.: ...

Bibliograafilistes nimestikkudes ei tehta märkust selle kohta, kus on näidatud autori nimi või et see tiitellehel puudub. Kui märkus autori kohta osutub vajalikuks, algab see sõnaga «Autor:» («Autorid:»).

Autor: Stalini preemia laureaata.

Autorid: J. Lang, H. Marran, A. Mitt [jt.]

b) Andmed Stalini preemiaga, Lenini preemiaga või Nobeli preemiaga autasustamise kohta, kui see ei selgu teistest kirje elementidest.

	Leonov, L.
	Vene mets. Romaan. Tik. E. Roomet. Tln., ERK, 1958. 800 lk.; 1 leht illustr. (Suuri sõna- meistred.) Autasustatud 1957. a. Lenini preemiaga.

	Hemingway, E.
	Vanamees ja meri. Jutustus. Tik. E. Laane. Tln., ERK, 1957. 104 lk. Autasustatud 1954. a. Nobeli preemiaga.

c) Andmed pealkirja kohta, kui tiitellehel ja kaanel toodud pealkirjad tunduvalt erinevad (vt. näited § 22 juures).

Kaanel pealk.: Isetegevuslik Teater.

Kaanel: A. Puškin. Belkini jutustused.

d) Andmed raamatu teksti või selle osade keelest, kui see ei selgu kirje tekstist.

Tekst eesti ja vene keeles.

Paralleeltekst vene keeles.

e) Andmed raamatu sisu kohta § 68 ettenähtud juhtumel.

	Vilde, E.
	Jack Brown. [Jutustused.] Tin., ERK, 1951. 160 lk. Sisu: Ole suure vee. — Minu vanqipõlv Ellis Islandil. — Minu esimene business. — Jack Brown. — Punane viir. — Uuel teel. — Järeisõna.

f) Andmed selle kohta, et teos omab järge või on ise järjeks teisele teosele.

Romaani järg: «Sõprus.»

Järg romaanile «Ivan Ivanovitš».

g) Andmed raamatus esineva bibliograafia kohta juhul, kui bibliograafia on eri nimestikuna kas raamatu lõpus või üksikute peatükkide, osade või artiklite lõpus.

Bibliogr. lk. 516—523.

Bibliogr. artiklite lõpus.

h) Märksismi-leninismi rajajate üksikväljaannetena ilmunud teoste kataloogimisel on soovitatav märkustes näidata ka «Teoste» köite number ja leheküljed, kus on trükitud kataloogitud teos.

Bibliograafilistes nimestikkudes võib märkuste arvu piirata. Annoteeritud kaartidel tuuakse andmed autori autasustamise, teaduslike kraadide ja aunimetuste kohta, samuti andmed raamatu sisu, bibliograafia ja raamatu seose kohta teiste teostega annotatsioonis.

Lenin, V. I.

Mis on «rahvasõbrad» ja kuidas nad võitlevad sotsiaaldemokraatide vastu? (Vastus «Ruskoje Bogatstvo» artiklitele marksistide vastu.)

Tln., ERK, 1954.

204 lk.

Teosed. 1. kd., lk. 109—299.

§ 36. **Annotatsioon.** a) Annotatsiooni eesmärgiks on anda lugejale täielikum ettekujutus raamatu sisust, selle kandvast ideest, temaatikast, teaduslikust või kunstilisest väärtusest, lugejamäärangust ning olulisematest iseärasustest, samuti ka autorist. Annotatsiooni koostamisel kasutatakse teose kohta kirjutatud retsensioone, raamatu ees- ja järelsõnu, raamatu teatmelist osa, samuti entsüklopeediaid, käsiraamatuid, biobibliograafilisi nimesid jne. Annotatsiooni sõnastus peab tabavalt vastama raamatu iseloomule, olema selge, kirjanduslik ja võimalikult lühike.

Annotatsioon kirjutatakse taandrealt pärast märkusi.

Märkus. Annotatsioon on paremaid raamatu soovitamise vorme. Kuid annotatsiooni koostamine nõuab vastavaid eelteadmisi ja kirjanduslikku vilumust. Seepärast peavad raamatukogud oma kataloogides laialdaselt kasutama annoteeritud trükikaarte.

Lermontov, M. J.

Meie aja kangelane. Tlk. V. Linask. Tln., ERK, 1958.

152 lk. (Kooli kirjavara.) 10 000 eks. 3 rbl. Köites.

Vene kirjanduse klassikalises teoses «Meie aja kangelane» joonistab Mihhail Jurjevitš Lermontov (1814—1841) veenva portree oma aja andekast inimesest, kelle võimed ei leia rakendust tolleaja umbses aadlikeskkonnas. Muutudes üleliigseks inimeseks, ei suuda romaani peategelane, kaardiväe ohvitser Petšorin näha eesmärki oma vaimsete jõudude arendamiseks. Ta raiskab oma jõu tühistele seiklustele ja tooretele lõbustustele. «See on portree, mis on koostatud kogu meie sugupõlve pahedest nende täies arengus,» ütleb autor ise romaani eessõnas, näidates seega, et Petšorini pahedes on süüdi kogu tolleaja manduv feodaal-pärisorjuslik ühiskond, mis inimeses summutab tema parimad omadused.

Лермонтов, М. Ю. Герой нашего времени.

Nr. 191 [58-553] 26-2

Fr. R. Kreutzwaldi nim.

ENSV Riikl. Rmtk.

V

VI

L47

b) Annotatsiooniga kirje puhul omapoolsed pealkirja ja ala-pealkirja täiendavad andmed, samuti andmed, mis iseloomustavad autorit, avavad koguteose sisu jne., tuuakse annotatsioonis.

Annotatsiooniga kirje

Gladkov, F. V.

Priius. Romaan. Tlk. J. Piik. Tln., ERK, 1953.

564 lk., portr. (Stalini preemiaga autasustatud teos.)
10 000 eks. 12 rbl. 20 kop. Kõites.

«Priius» on teose «Jutustus lapsepõlvest» järg ja moodustab teise osa kirjaniku autobiograafilisest triloogiast. Teos näitab teravaid vastuolusid töö ja kapitali vahel möödunud sajandi lõpul. Meeleheitele viidud talupojad põgenevad küladest otsima paremat elu. Nii lahkub ka väike Fedja koos vanematega külast ja sõidab Volgale. Algul elab ta Astrahanis ja siis ühes kalatööstuses. Kirjanik näitab tööliste julma ekspluateerimist, mis toimub ägeda klassivõitluse tingimustes. Teoses on toodud rida meeldejäävaid kujusid, kelles peegelduvad vene rahva parimad iseloomujooned. Teos on autasustatud 1951. a. Stalini preemia I järguga.

Гладков, Ф. В. Вольница. Роман.

Nr. 67 [53-168] 26-2

Eesti NSV Riikl. Av. Rmtk.

V

V2

G42

Sama raamatu kirje annotatsioonita

	Gladkov, F. V.
	Priius. Romaan. Tlk. J. Piik. Tln., ERK, 1953.
	564 lk., portr. (Stalini preemiaga autasustatud teos.)
	Järg romaanile «Jutustus lapsepõlvest.»

C. LISAKIRJED JA LISAKAARDID ALFABEETILISES KATALOOGIS

§ 37. **Üldreegel.** a) Lisakirjed ja lisakaardid paigutatakse alfabeetilisse kataloogi selleks, et hõlbustada raamatu leidmist, mida lugeja võib nõuda autori säärase nime või teose säärase pealkirja järgi, mis ei vasta põhikirje esimesele sõnale, s. o. järjestussõnale.

b) Lisakirjed on järgmised:

- 1) täiendkirjed;
- 2) seeria koondkirjed;*
- 3) analüütilised kirjed.**

c) Lisakaardid on järgmised:

- 1) viitekaardid (viited);
- 2) teatmekaardid.

§ 38. **Täiendkirjed ja nende kasutamine.** a) Täiendkirjeid koostatakse kaasautorite, toimetajate, pealkirjade jne. kohta, samuti maakoha, kollektiivi või isiku kohta, mida või keda raamatus käsitletakse.

b) Olenevalt raamatukogu profiilist võib täiendkirjeid kasutada laiemalt. Nii võib teha täiendkirjeid tõlkija (ilukirjanduslike teoste puhul), koostaja, illustreerija jt. kohta.

c) Väiksemates raamatukogudes, eeskätt küla- ja kolhoosiraamatukogudes, kasutatakse täiendkirjeid piiratult. Neis raamatukogudes on soovitatav koostada täiendkirjeid:

1) pealkirja kohta, kui autor või koostaja ei ole näidatud tiitelhel või puudub kaanel (vt. § 46-b, 46-c, 48-a), samuti ka autorita teoste puhul, kui pealkiri kaanel ja tiitelhel on erinev (vt. § 22-b, 39-c);

2) kaasautori kohta — marksismi-leninismi rajajate teoste puhul (vt. märkus § 49 juurde);

3) isiku, maakoha, asutuse, kolhoosi jne. kohta, keda või mida raamat käsitleb (vt. § 71—73);

4) kollektiivautori järgi kataloogimisel pealkirja kohta, kui pealkirja esimesed sõnad lähevad tunduvalt lahku kirje pealdiseks võetud asutuse või organisatsiooni nimest (vt. § 52).

Bibliograafilistes nimestikkudes täiendkirjeid ei kasutata, vaid põhikirjeid dubleeritakse vajalikkudes liikides.

§ 39. **Täiendkirje vormid.** Kasutatakse kahte täiendkirje vormi:

a) nimeline täiendkirje ja b) täiendkirje pealkirja kohta.

a) Nimelisel täiendkirjel on järgmised elemendid:

1) Täiendkirje pealdis, mille kirjutamist alustatakse teisest vertikaaljoonest. Täiendkirje pealdiseks võib olla toimetaja, ilukirjandusliku teose tõlkija, kaasautori nimi, isiku nimi, keda raamat käsitleb jne., koos vastava lühendiga: «toim.» (=toimetaja), tlk. (=tõlkija), «tema kohta» jne. Kaasautori kohta koostatud täiendkirje pealdisse sõna «kaasautor» ei lisata.

* Seeria koondkirjetest vt. § 65—66.

** Analüütilistest kirjetest vt. § 88—98.

2) Lühendatud põhikirje: kirje pealdis, pealkiri, andmed teose trükikorduse kohta (sõnadeta: «parandatud», «täiendatud» jne.), ilmumiskoht ja aasta ning arvulised andmed.

Üksikjuhtumel, kui raamatu pealkiri pole küllalt individuaalne, on soovitatav võtta kirjesse ka alapealkirja andmeid, nagu «Koguteos»; «Lugemik»; «Bibliograafiline nimestik»; «Õpik VII klassile» jne.

Nimelise täiendkirje skeem

		Täiendkirje pealdis.
		<p>Põhikirje pealdis.</p> <p>Pealkiri. Alapealkirja andmed (ainult trükikordus). Ilmumisandmed (ilmumiskoht ja -aasta).</p> <p>Arvulised andmed.</p>

Põhikirje

		Bahharev, A. N.
		<p>Ivan Vladimirovitš Mitšurin. 1855—1935.</p> <p>Tln., ERK, 1951.</p> <p>136 lk.; 1 leht portr. (Biograafiline sari.)</p>

Nimeline täiendkirje

	Mitšurin, I. V., tema kohta.
Bahharev, A. N. Ivan Vladimirovič Mitšurin.	Tln., 1951. 136 lk.; 1 leht portr.

Põhikirje

	Põlevkivi. [Populaarteaduslik teos põlevkivi tekki-
	misest, selle kaasaegsest tootmisest ja ümber- töötamisest.] Tln., ERK, 1954. 192 lk., illustr.; 3 lehte illustr. Pealk. ees autorid: A. Aarna, K. Kask, A. Reier ja J. Öpik.

Nimeline täiendkirje

	Aarna, A. jt.
Põlevkivi.	Tln., 1954. 192 lk., illustr.; 3 lehte illustr.

Analoogiliselt tehakse täiendkirje ka kollektiivi ja maakoha kohta. (Lähemalt vt. § 72—73.)

b) Täiendkirjel pealkirja kohta on järgmised elemendid:

1) Teose pealkiri, andmed teose trükikorduse kohta, ilmumiskoht ja -aasta ning arvulised andmed. Pealkirja kirjutamist alustatakse teisest vertikaaljoonest ja jätkatakse järgmistel ridadel $\frac{1}{2}$ cm võrra paremalt teisest vertikaaljoonest. Arvulised andmed kirjutatakse uuele reale teisest vertikaaljoonest $\frac{1}{2}$ cm võrra paremalt.

2) Põhikirje pealdis, mille kirjutamist alustatakse esimesest vertikaaljoonest.

Pealkirja kohta koostatud täiendkirje skeem

	Pealkiri. Alapealkirja andmed (ainult trüki-
	kordus). Ilmumisandmed (ilmumiskoht ja -aasta). Arvulised andmed. Põhikirje pealdis.

Põhikirje

	Palmeos, P.
	Soome keele õpik. Koost. P. Palmeos. [Üli- kooli ajaloo-keeleteaduskonnale.] Tln., ERK, 1955. 343 lk. Kaanel koost. märkimata.

Täiendkirje pealkirja kohta

		Soome keele õpik. Tin., 1955.
		343 lk. Palmeos, P.

c) Täiendkirje koostamisel kaanepealkirja kohta alustatakse kaanepealkirja kirjutamist teisest vertikaaljoonest. Juhul kui kaanepealkiri ei mahu esimesele reale, jätkatakse seda järgmistel ridadel $\frac{1}{2}$ cm võrra paremalt teisest vertikaaljoonest. Kaanepealkirja järel kirjutatakse ümarsulgudes: «(Kaanepealk.)».

Edasi tuuakse lühendatud põhikirje.

Põhikirje

		Eesti kunsti ja kirjanduse dekaad Moskvas 1956.
		[Fotoalbum.] Tin., ERK, 1958. 168 lk., illustr. Lk. 167 koost.: V. Raudsepp ja A. Slutsk. Kaanel pealk.: Moskvale külla.

	Moskvale külla. (Kaanepealk.)
	Eesti kunsti ja kirjanduse dekaad Moskvas 1956. Tln., 1958. 168 lk., illustr.

§ 40. Viitekaardid ja nende kasutamine. a) On olemas üld- ja eriviited.

Üldviide tehakse raamatus esinevalt autori nimelt või pseudo-nüümilt, samuti toimetaja või tõlkija nimelt kirje pealdises kasutatavale nimele.

Eriiviited juhatavad ühelt kirje pealdiselt teisele, mille alla on kataloogis samuti kogutud materjale, mis võivad lugejat huvitada.

b) Viitekaardid sisaldavad järgmisi andmeid:

1) Sõna (sõnad), millelt tehakse viide. Kirjutamist alustatakse teisest vertikaaljoonest ning jätkatakse järgmistel ridadel teisest vertikaaljoonest $\frac{1}{2}$ cm võrra paremalt.

2) Lühendi «vt.» (=vaata) üldviite ja «vt. ka» (=vaata ka) eriviite puhul, mis kirjutatakse järgmise rea keskkoha.

3) Kirje pealdis, millele viide juhatab. Selle kirjutamist alustatakse järgmise rea esimesest vertikaaljoonest ning jätkatakse järgmistel ridadel teisest vertikaaljoonest $\frac{1}{2}$ cm võrra paremalt.

Üldviide

	Schmuul, J.
Smuul, J.	vt.

	Vares, J.
Barbarus, J.	vt. ka

	Barbarus, J.
Vares, J.	vt. ka

Märkus. Kui üldviide satub kataloogis kõrvuti põhikaardiga, tuleb ta ära jätta.

§ 41. **Teatmekaardid ja nende kasutamine.** a) Teatmekaarte koostatakse ilukirjanduslike teoste pealkirjade kohta, välja arvatud populaarsed üldtuntud ilukirjanduslikud teosed. Sellistest teatmekaartidest võib koostada eraldi kartoteegi. Teatmekaartide koostamine ilukirjanduslike teoste pealkirjade kohta pole kohustuslik.

	Seitsmes rist.
Seghers, A.	Autor:

b) Autorite nimede kohta, kelle teoseid kataloogitakse kahe nimevormi järgi (J. Vares-Barbarus jt., vt. märkus § 18 juurde), võib eriviidete asemele koostada teatmekaardid, millest selgub, missugused autori teosed on kataloogitud tema õige nime ja missugused pseudonüümi järgi.

	Päll, E.
	<p>Autori pseudonüüm Hugo Angervaks. Tema ilukirjanduslikud teosed on ilmunud pseudonüümi all H. Angervaks, teistele aladele kuuluvad teosed aga nime all E. Päll.</p> <p>Tema teosed vt. kataloogis nime all: PÄLL, E., samuti ka pseudonüümi all: ANGERVAKS, H.</p>

	Angervaks, H.
	<p>Autori õige nimi Eduard Päll. Tema ilukirjanduslikud teosed on ilmunud pseudonüümi all Angervaks, teistele aladele kuuluvad teosed nime all E. Päll.</p> <p>Tema teosed vt. kataloogis pseudonüümi all: ANGERVAKS, H., samuti ka nime all: PÄLL, E.</p>

vastava fondi lühendatud nimetus. Abonemendifondis asuvate eksemplaride puhul lühendit ei panda.

5417 ls

5416 rf

5415

5414

(«ls» = lugemissaal, «rf» = rändfond)

§ 44. **Andmed lisakirjete kohta.** Andmed lisakirjete kohta kirjutatakse tulbakujuliselt alfabeetilise kataloogi põhikaardi tagakülje keskk kohta (kaart pööratakse avausega ülespoole). Neis andmes näidatakse täiendkirje pealdis: kaasautori, toimetaja, tõlkija, koostaja jne. nimi, asutuse, organisatsiooni, maakoha või isiku nimi, keda või mida raamat käsitleb. Asutuste ja organisatsioonide nimedes võib üksikuid sõnu lühendada. Artiklite kataloogimise puhul üldpealkirjaga koguteostest näidatakse analüütiliselt kataloogitud artikli autor ja pealkirja esimesed sõnad. Kui on koostatud täiendkirje pealkirja või kaanepealkirja kohta, märgitakse andmes lisakirjete kohta lühendatult «pealk.» (=täiendkirje pealkirja kohta) või «kaanepealk.» (=täiendkirje kaanepealkirja kohta). Kui kataloogitav teos kuulub seeria koondkirjesse, märgitakse andmes lisakirjete kohta «seeria» (=seeria koondkirje).

§ 45. **Süstemaatilise kataloogi indeksid.** a) Raamatu täielik indeks näitab, millistes süstemaatilise kataloogi liikides on raamat peegeldatud. Täielik indeks märgitakse alfabeetilise kataloogi põhikaardi tagaküljele, paremasse allnurka.

Märkus. Trükikaartidel asub täielik indeks kaardi esiküljel parempoolses nurgas.

Alfabeetilise kataloogi põhikaart

57	Frolov, J.
F 86	Suur vene õpetlane I. P. Pavlov. Tln., ERK, 1955. 148 lk., illustr. (Populaarteaduslik sari.) Bibliogr. lk. 147.

Pavlov, I. P., tema kohta **

51623 *
51622
51621
51620

57 + 61 (09N)***

- * Inventarinumbrid
- ** Märkus täiendkirje kohta
- *** Täielik indeks

b) Kataloogiindeks, mis määrab kaardi asukoha süstemaatilises kataloogis, märgitakse süstemaatilise kataloogi kaardi esiküljele vasakusse nurka, alt teisele reale.

Süstemaatilise kataloogi kaart

57	Frolov, J.
F 86	<p>Suur vene õpetlane I. P. Pavlov. Tln.. ERK, 1955. 148 lk., illustr. (Populaarteaduslik sari.) Bibliogr. lk. 147.</p>
61(09N)	

II OSA

KATALOOGIMINE AUTORI JÄRGI. KATALOOGIMINE
PEALKIRJA JÄRGI.

§ 46. Raamatute kataloogimine autori järgi. a) Kui raamatus on autori nimi näidatud, kataloogitakse raamat autori nime järgi.

	Kärber, K.
	<p>Telliste kiirladumine ehitustel. Tln., ERK, 1953. 40 lk., joon. (Eesrindlaste töökojemusi.)</p>

	Parve, R.
	<p>Tahan ruttu kasvada. [Luuletused.] Eelkooli- ealistele lastele. Illustr. A. Vender ja O. Soans. Tln., ERK, 1953. 28 lk., illustr.</p>

b) Kui autori nimi esineb tiitellehel, puudub aga kaanel, tehakse märkus: «Kaanel autor märkimata». Pealkirja kohta tehakse sel juhul täiendkirje.

Põhikirje

	Riikoja, H.
	Eesti NSV kalad. Abiraamat kalade määramiseks ja tundmaõppimiseks. Tln. — Trt., ERK, 1950. 207 lk., joon. (ENSV TA Bioloogia Instituut.) Kaanel autor märkimata.

Täiendkirje pealkirja kohta

	Eesti NSV kalad. Tln. — Trt., 1950.
	207 lk., joon. Riikoja, H.

c) Kui autori nimi pole toodud ei tiitellehel ega kaanel, vaid tiitellehe pöördel, eessõnas või mõnes muus raamatu osas, tehakse vastav märkus: «Autor näid. (=näidatud) tiitellehe pöördel», «Autor näid. 17. leheküljel» jne. Pealkirja kohta tehakse täiendkirje.

Põhikirje

	Kutti, V.	
		Kolhoos «Rahva Võit». [Harju rajoon.] Tln., ERK, 1955. 56 lk., illustr. (Üleliidulisest põllumajan- dusnäitusest osavõtja ENSV-st.) Autor näid. tiitellehe pöördel.

Täiendkirje pealkirja kohta

		Kolhoos «Rahva Võit». Tln., 1955.
	Kutti, V.	56 lk., illustr.

§ 47. Autori nime kordamine kirje tekstis. a) Kirje pealdises toodud autori nime reeglipäraselt kirjes ei korrata.

R a a m a t u s:

Kirjes:

Juhan Liivi luuletused.

	Liiv, Juhan. Luuletused.
--	-----------------------------

b) Autori nime korratakse:

1) Kui autori nime eraldamine pealkirjast rikub selle tervikkust.

	U Sü-tsüan.
	<p>Hiina Rahvavabariigi kesk-rahvalitsuse esindaja U Sü-tsüani esinemised. Tln., ERK, 1951.</p> <p>60 lk.</p>

2) Kui raamatus esinev autori nimi erineb tunduvalt kirje pealdiseks võetud nime vormist, näidatakse see märkustes.

	Smuul, J.
	<p>Mina — kommunistlik noor. [Poeem.] Illustr. V. Tulli ja V. Tõnisson. Tln., ERK, 1953. 156 lk., illustr.</p> <p>Pealk. ees autor: Juhan Schmuul.</p>

§ 48. **Koostaja.** Kui raamatus autori nimele eelnevad sõnad «Koostanud...», «Kogunud...» jne., kataloogitakse raamat kas koostaja või pealkirja järgi, olenevalt väljaande iseloomust.

a) Teaduslikke töid, sõnastikke, teatmeteoseid, õpikuid, õppevahendeid, lugemikke, laulikuid, eeposeid ja rahvaluule publikatsioone kataloogitakse koostaja nime järgi. Kui koostaja nimi on toodud pealkirja järel, korratakse seda kirje tekstis. Eepose pealkirja kohta tehakse täiendkirje.

VEENE-EESTI SÖNARAAMAT

KOOSTANUD

V. MUHEL

Toimetanud

dots. B. PRAVDIN

UMBES 35 000 SONA

Teine, parandatud ja täiendatud trükk

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1955

Raamatu tiitelleht koostajaga

	Muhel, V.
	Vene-eesti sõnaraamat. Umbes 35 000 sõna. Koost. V. Muhel. Toim. B. Pravdin. 2., parand. ja täiend. tr. Tln., ERK, 1955. 712 lk. Kaanel koost. märkimata.

(Pealkirja kohta tehakse täiendkirje.)

	<p>Vihalem, L.</p>
	<p>Eesti kirjandus. Lugevik XI klassile. Koost. L. Vihalem. Tln., ERK, 1957. 351 lk., portr. Kaanel koost. märkimata.</p>

(Pealkirja kohta tehakse täiendkirje.)

	<p>Kreutzwald, Fr. R.</p>
	<p>Kalevipoeg. Eesti rahva eepos. Kogunud ja ümbertöötanud Fr. R. Kreutzwald. Illustr. A. Hoidre [Jt.] Tln., ERK, 1951. 375 lk., illustr.; 28 lehte illustr.</p>

(Pealkirja kohta tehakse täiendkirje.)

b) Mitme autori artiklite või teoste kogumikke, kalendreid, foto- ning kunstialbumeid (kui nad sisaldavad mitme isiku töid), ametlike dokumentide kogumikke kataloogitakse pealkirja järgi. Koostaja nimi näidatakse alapealkirja andmetes (kui ta esineb tiitellehel või kaanel) või märkustes. Vajaduse korral võib koostaja kohta teha täiendkirje.

	<p>Vanaisade vahelugemisi. Valimik satiirilisi ja humo- ristlikke palu varasemast eesti ajakirjandusest. Koost., redig. ja kommenteerinud J. Pögel. Tln., AAK, 1957. 88 lk., illustr. («Loomingu» raamatukogu. Nr. 10.)</p>
--	---

	<p>Kevadelaulud. Põimik eesti looduselüürikat. Koost.</p>
	<p>R. Parve. Tln., AAK, 1958. 68 lk. («Loomingu» raamatukogu. Nr. 13(37).)</p>

	<p>Kalender-teatmik 1958. Tln., ERK, 1957.</p>
	<p>256 lk., illustr. Trükiandmeis koost.: H. Dengo ja K. Sinijärv. Lisa: Seinakalender 1958. 1 leht.</p>

	Fr. R. Kreuzwald. 1803—1882. Elu ja tegevus sõnas
	ja pildis. [Album.] Tln., ERK, 1953. 260 lk., illustr.; 16 lehte illustr. (ENSV TA Kirjandusmuuseum.) Tiitellehe pöördel koost.: M. Lepik ja L. Raud.

	Kultuurhariduse alal töötaja käsiraamat. [Ametlike
	Juhendmaterjalide kogumik.] Koost. E. Prii- mägi. Tln., ERK, 1956. 327 lk.

c) Bibliograafilisi nimestikke, metoodilisi materjale, instruktioone, juhendeid, meespeasid, õppekavu ja programme kataloogitakse koostaja nime järgi, kui see on näidatud tiitellehel või kaanel, kõigil muudel juhtumitel pealkirja järgi. Pealkirja järgi kataloogimisel näidatakse koostaja nimi märkustes ning koostaja kohta võib teha täiendkirje.

Raamatukogunduse bibliograafia. 1955—1957.

Tln., 1958.
81 lk. (Fr. R. Kreutzwaldi nim. ENSV
Riiklik Raamatukogu.)
Tiitellehe pöördel koost.: V. Ennosaar.

Kirjandusõhtu J. Smuuli elust ja loomingust. (Metoo-

dilisi ja biograafilisi materjale.) Tln.,
ENSV Rahvaloomingu ja Metoodilise Töö Kesk-
maja, 1957.
36 lk.; 3 lehte illustr. (ENSV Kultuuri-
ministeeriumi Kultuurhariduslike Asutuste
Valitsus.)
Tiitellehe pöördel koost.: E. Raud.

Kergejõustik. Programmid kehakultuurikollektiivide

seksioonidele. Tln., ERK, 1955.
92 lk.
Tiitellehe pöördel koostajad: E. S. Gromadski,
G. V. Kqrobkov, L. S. Homenkov.

	Saar, J.
	<p>Ohekuulise praktikumi kava algajale küla- raamatukogu juhatajale. Koost. J. Saar. Tln., 1957.</p> <p>15 lk. (Fr. R. Kreutzwaldi nim. ENSV Riiklik Raamatukogu.)</p>

§ 49. **Kahe ja kolme autoriga teosed.** Kahe ja kolme autoriga teoste kataloogimisel võetakse kirje pealdisse kõigi autorite nimed. Autorite nimed eraldatakse komadega, viimase autori nime ette kirjutatakse sidesõna «ja». Teise ja kolmanda autori (kaasautori) kohta võib koostada täiendkirjed.

Põhikirje

	Irak, A. ja Veide, H.
	<p>Aurukatlad. [Käsiraamat katlakütjatele.] 2., täiend. tr. Tln., ERK, 1955. 343 lk., joon. Bibliogr. lk. 337—338.</p>

Täiendkirje kaasautori kohta

		Veide, H.
	Irak, A. ja Veide, H. Aurukatlad. 2. tr. 343 lk., joon.	Tln., 1955.

		Marx, K. ja Engels, F.
	Kommunistliku partei manifest. ERK, 1955. 68 lk.	Tln., 1955.

		Engels, F.
	Marx, K. ja Engels, F. Kommunistliku partei manifest. 1955. 68 lk.	Tln., 1955.

Põhikirje

	Dõman, V., Satšli, S. ja Šatilov, I.
	<p>Maisi kasvatamine mittemustmullavööndis. Agrotehnika, mehhaniseerimine, sileerimine. I. Jakuškini toim. Tln., ERK, 1955. 40 lk., joon.</p>

Täiendkirjed kaasautorite kohta

	Satšli, S.
	<p>Dõman, V., Satšli, S. ja Šatilov, I. Maisi kasvatamine mittemustmullavööndis. Tln., 1955. 40 lk., joon.</p>

	Šatilov, I.
	<p>Dõman, V., Satšli, S. ja Šatilov, I. Maisi kasvatamine mittemustmullavööndis. Tln., 1955. 40 lk., joon.</p>

Märkus. Täiendkirjete koostamine kaasautorite kohta pole väiksemates raamatukogudes kohustuslik. Küll aga tuleb alati koostada täiendkirje juhtumel, kui kaasautoreiks on marksismi-leninismi rajajad.

Bibliograafiliste nimestikkude jaoks kahe ja kolme autoriga teoste kirjeldamine toimub samade reeglite alusel. Autorite nimed trükitakse rasvase kirjaga. (Kirjutusmasinal trükitud nimestikkudes allakriipsutatult.)

Irak, A. ja Veide, H. Aurukatlad. [Käsiraamat katlakütjatele.] 2., täiend. tr. Tln., ERK, 1955. 343 lk., joon.
Bibliogr. lk. 337—338.

Dõman, V., Satšli, S. ja Satilov, I. Maisi kasvatamine mittemustmullavööndis. Agrotehnika, mehhaniseerimine, sileerimine. I. Jakuškini toim. Tln., ERK, 1955. 40 lk., joon.

§ 50. **Nelja ja enama autoriga raamatud.** a) Nelja autoriga raamatud kataloogitakse pealkirja järgi. Kui autorite nimed on raamatus trükitud pealkirja ees, näidatakse kõigi autorite nimed märkuste osas. Kui autorid on raamatus toodud pealkirja järel, antakse nad kirje tekstis edasi sõrasedel kujul ja järjekorras, nagu nad esinevad raamatus. Mõlemal juhul tehakse täiendkirje esimese autori kohta, kirjutades autori nime järele lühendi «jt.».

Põhikirje

	Maaviljeluse käsiraamat. [Agronoomidele, kolhooside
	ja sovhooside töötajale ning põllumajanduslikele õppeasutustele.] Trt., «Teaduslik Kirjandus», 1949. 560 lk., joon.; 1 leht kaart. (ENSV Põllumajandusministeerium.) Pealk. ees autorid: O. Hallik, R. Leetoja, A. Lillema ja A. Ratt.

Täiendkirje esimese autori kohta

	Hallik, O. jt.
	Maaviljeluse käsiraamat. Trt., 1949. 560 lk., joon.; 1 leht kaart.

Maaviljeluse käsiraamat. [Agronoomidele, kolhooside ja sovhooside töötajaile ja põllumajanduslikele õppeasutustele.] Trt., «Teaduslik Kirjandus», 1949. 560 lk., joon.; 1 leht kaart. (ENSV Põllumajandusministeerium.)

Autorid: O. Hallik, R. Leetoja, A. Lillema ja A. Ratt.

b) Viie ja enama autoriga raamatuid kataloogitakse samuti pealkirja järgi. Märkustes (kui autorid on toodud pealkirja ees) või alapealkirja andmetes (kui autorid on toodud pealkirja järel) näidatakse kolme esimese autori nimed, lisades seejärel nurksulgudes lühendi [jt.]. Esimese autori kohta tehakse täiendkirje, lisades autori nimele lühendi «jt.».

Põhikirje

	Mesindus. [Õpik mesindustehnikumidele.]	Tln.,
	ERK, 1952. 683 lk., joon. Pealk. ees autorid: S. A. Rozov, A. F. Gubin, P. M. Komarov [jt.] Kaanel autorid märkimata.	

Täiendkirje esimese autori kohta

	Rozov, S. A. jt.	
Mesindus.	Tln., 1952.	
	683 lk., joon.	

c) Nelja ja enam autoriga raamatute kataloogimisel võib üksikjuhtumitel koostada täiendkirjeid mitte ainult esimese, vaid ka teiste autorite kohta, samuti ka toimetaja kohta, kui autoriteks või toimetajateks on nimekad teadlased või isikud, kes omavad antud raamatukogu lugejate seisukohalt erilist tähtsust.

Põhikirje

	Üldine elektrotehnika. [Õpik Tallinna Polütehnilise
	Instituudi üliõpilastele mitte-elektrikuile.] Toim. R. Hollmann. 2., ümbertööt. tr. Tln., ERK, 1954. 948 lk., joon. Pealk. ees autorid: H. Esop, H. Hellam, R. Hollmann [jt.] Kaanel autorid märkimata.

Täiendkirje toimetaja kohta

	Hollmann, R., toim.
	Üldine elektrotehnika. 2. tr. Tln., 1954. 948 lk., joon.

§ 51. Raamatute kataloogimine, millel autori nimi puudub. Kui raamatus autori nimi puudub, kataloogitakse see pealkirja järgi. Kui tiitellehel või kaanel esineb toimetaja nimi, võib selle kohta koostada täiendkirje.

Põhikirje

	Eesti NSV ajalugu. (Kõige vanemast ajast täna-
	päevani.) Toim. G. Naan. 2. tr. Tln., ERK, 1957. 652 lk., illustr., kaart.; 3 lehte kaart. (ENSV TA Ajaloo Instituut).

Täiendkirje toimetaja kohta

	Naan, G., toim.
	Eesti NSV ajalugu. 2. tr. Tln., 1957. 652 lk., illustr., kaart.; 3 lehte kaart.

AMETLIKE VÄLJAANNETE KATALOOGIMINE

§ 52. **Üldjuhised.** a) Asutuste, organisatsioonide jt. kollektiivide poolt väljaantud ametlikke materjale kataloogitakse vastava asutuse nime, nn. kollektiiv autori või pealkirja järgi.

b) Kollektiiv autori järgi kataloogitakse NSVL Ülemnõukogu, NSVL Ministrite Nõukogu, NLKP ja liiduvabariikide analoogiliste asutuste seadlusi, määrusi, otsuseid ja ametlik-dokumentaalseid materjale, nagu põhikirju, resolutsioone, stenograafilisi aruandeid jne.

c) Pealkirja järgi kataloogitakse konstitutsioone, seadusi, seaduste koodekseid (vt § 57), juhendeid ja komsomoli, ametiühingute, kohalike riigivõimu organite ning kohalike parteiorganisatsioonide ametlikke väljaandeid.

d) Kollektiiv autori järgi kataloogimisel võetakse kirje pealdisse asutuse või organisatsiooni nimi, kelle poolt või nimel on materjal avaldatud. (Kirje pealdise kujundamisest üksikute kollektiivide puhul vt. § 53—56.) Kirje elementide paigutus kataloogikaardil on analoogiline raamatute kataloogimisele autori järgi (vt. § 7).

e) Kõigil neil juhtumel, kui teose pealkirja esimesed sõnad lähevad tunduvalt lahku kirje pealdiseks võetud asutuse või organisatsiooni nimest, koostatakse pealkirja kohta täiendkirje.

Bibliograafilistes nimestikkudes kollektiiv autorit ei rakendata.

§ 53. **NSV Liidu ja liiduvabariikide ülemnõukogude materjalid.** a) Ülemnõukogude istungjärkude materjalide kataloogimisel tuuakse kirje pealdises esimesel kohal riigi nimi lühendatud kujul, millele järgneb punktiga eraldatud sõna «Ülemnõukogu» ja andmed koosseisu ning istungjärgu kohta.

Näit.: NSVL. Ülemnõukogu. Koosseis, 3. Istungjärg, 2. Eesti NSV. Ülemnõukogu. Koosseis, 4. Istungjärg, 1.

	NSVL. Ülemnõukogu. Koosseis, 4. Istungjärk, 2.
	NSV Liidu Ülemnõukogu neljanda koosseisu istungid. Teine istungjärk (3.—9. veebr. 1955). Stenograafiline aruanne. Moskva, NSVL Ülemnõukogu, 1955. 484 lk.

	Eesti NSV. Ülenõukogu. Koosseis, 4. Istungjärk, 6.
	Eesti NSV Ülemnõukogu neljanda koosseisu kuues istungjärk. 3.—4. veebr. 1958. Stenogramm. Tln., ERK, 1958. 180 lk.

b) Ülemnõukogude presiidiumide materjalide kataloogimisel tuuakse kirje pealdises esimesel kohal riigi nimi lühendatud kujul ning seejärel sõnad «Ülemnõukogu. Presiidium.»

Näit.: NSVL. Ülemnõukogu. Presiidium.

Eesti NSV. Ülemnõukogu. Presiidium.

	NSVL. Ülemnõukogu. Presiidium.
	NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus kolhoosi tulumaksust. Tln., 1958. 11 lk. Tekst eesti ja vene keeles.

	Eesti NSV. Ülemnõukogu. Presiidium.
	<p>Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi otsus Eesti NSV Ülemnõukogu saadikute ettepanekute ja avalduste lahendamise olukorrast Eesti NSV ministeeriumides ja keskasutustes. Tln., 1956. 8 lk. Tekst eesti ja vene keeles.</p>

§ 54. NSV Liidu ja liiduvabariikide ministrite nõukogude materjalid. NSV Liidu ja liiduvabariikide ministrite nõukogude materjalide kataloogimisel tuuakse kirje pealdises riigi nimi lühendatud kujul ja seejärel sõnad «Ministrite Nõukogu.»

Näit.: NSVL. Ministrite Nõukogu.

Eesti NSV. Ministrite Nõukogu.

Põhikirje

	Eesti NSV. Ministrite Nõukogu.
	<p>Abinõudest hobuste paremaks kasutamiseks Eesti NSV kolhoosides ja sovhoosides. ENSV Ministrite Nõukogu määrus 3. juunist 1957. a. Nr. 184. Tln., 1957. 7 lk. Tekst eesti ja vene keeles.</p>

	<p>Abinõudest hobuste paremaks kasutamiseks</p>
	<p>Eesti NSV kolhoosides ja sovhoosides. Tln., 1957. 7 lk. Eesti NSV. Ministrite Nõukoogu.</p>

NSVL Ministrite Nõukogu ja NLKP KK ühiste määruste kataloogimisest vt. § 56.

§ 55. **NLKP materjalid.** a) Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei materjale kataloogitakse partei lühendatud nime all. Kirje pealdiseks on NLKP.

	<p>NLKP.</p>
	<p>Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei põhikiri. Vastu võetud partei XIX kongressi poolt. (Osalistel muudatused tehtud NLKP XX kongressi poolt.) Tln., ERK, 1957. 111 lk.</p>

Partei täielikult nimelt tehakse lühendatud nimele üldviide.

		Nõukoode Liidu Kommunistlik Partei.
	NLKP.	vt.

b) Partei kongresside ja konverentside materjalide (resolutsioonid, direktiivid, stenograafilised aruanded jne.) kataloogimisel on kirje pealdiseks partei lühendatud nimi, millele järgneb punktiga eraldatud sõna «Kongress» («Konverents») ja sellest komaga eraldatud kongressi või konverentsi järjenumbr, mis kirjutatakse araabia numbriga.

		NLKP. Kongress, 20.
		Nõukoode Liidu Kommunistliku Partei XX kongressi resolutsioonid. 14.—25. veebr. 1956. Tln., ERK, 1956. 108 lk.

c) NLKP Keskkomitee materjalide kataloogimisel kasutatakse kirje pealdises vormi «NLKP.KK.»

	NLKP. KK.
	Isikukultusest ja selle tagajärgedest ülesaa- mise kohta. NLKP KK otsus. Tln., ERK, 1956. 24 lk.

(Pealkirja kohta tehakse täiendkirje.)

d) NLKP Keskkomitee pleenumite materjalide kataloogimisel on kirje pealdiseks partei lühendatud nimi, millele järgneb Keskkomitee lühend «KK» ja sõna «Pleenum» ning pleenumi toimumise aasta ja kuu. Kõik need andmed on teineteisest eraldatud punktiga.

	NLKP. KK. Pleenum. 1955. Jaanuar.
	Loomakasvatussaaduste tootmise suurenda- misest. NLKP KK pleenumil 31. jaan. 1955 sm. N. S. Hruštšovi ettekande põhjal vastuvõetud otsus. Tln., ERK, 1955. 48 lk.

(Pealkirja kohta tehakse täiendkirje.)

e) Kõiki materjale, mis on välja antud partei varajasemate nimede all kataloogitakse partei omaaegse nime lühendi järgi: VSDTP, VSDT(b)P, VK(b)P, ÜK(b)P. Alfabeetilises kataloogis paigutatakse kaardid vahekaardi «Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei» taha. Partei ajalooliste nimede kohta koostatakse teatmekaardid, mis juhivad lugeja eelnimetatud vahekaardi juurde.

Põhikirje

	OK(b)P. Kongress, 18.
	OK(b)P XVIII kongressi resolutsioonid. 10.— 21. märtsil 1939. a. Tln., «Poliitiline Kirjan- dus», 1941. 104 lk.

Teatmekaart

	OK(b)P.
	OK(b)P väljaanded asuvad kataloogis vahe- kaardi «Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei» taga.

f) Liiduvabariikide kommunistlike parteide materjalide kataloogimisel kujundatakse kirje pealdis analoogiliselt NLKP materjalide kataloogimisele. Partei nime esimene sõna kirjutatakse täielikult välja.

Näit. Eestimaa KP
Eestimaa KP. KK.

Eestimaa KP. Kongress, 5.

Eestimaa Kommunistliku (bolševike) Partei V kongressi resolutsioon Eestimaa K(b)P Keskkomitee aruande kohta. Tln., «Poliitiline Kirjandus», 1949.

32 lk.

§ 56. NSVL Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee ühised määrused. a) NSVL Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee ühiseid määrusi kataloogitakse nagu kahe autoriga teoseid. Teise kollektiiv autori kohta tehakse täiendkirje.

Põhikirje

NSVL. Ministrite Nõukogu ja NLKP KK.

Teravilja tootmise suurendamisest aastail 1954—1955 uudis- ja jäätmaade kasutuselevõtmise arvel. NSVL Ministrite Nõukogu ja NLKP KK määrus. Tln., ERK, 1954.

18 lk.

Täiendkirje teise kollektiivi kohta

	NLKP. KK.
	NSVL. Ministrite Nõukogu ja NLKP KK. Teravilja tootmise suurendamisest aastail 1954—1955 uudis- ja jäätmaade kasutuselevõtmise arvel. Tln., 1954. 18 lk.

Täiendkirje pealkirja kohta

	Teravilja tootmise suurendamisest aastail
	1954—1955 uudis- ja jäätmaade kasutusele- võtmise arvel. Tln., 1954. 18 lk. NSVL. Ministrite Nõukogu ja NLKP KK.

b) Analoogiliselt kataloogitakse ka liiduvabariikide kommunistlikkude parteide keskkomiteede ja ministrite nõukogude ühiseid määrusi.

Põhikirje

Eestimaa KP. KK ja Eesti NSV Ministrite Nõukoogu.

1956. a. töötulemustest ja loomakasvatustootmise ja varumise edasise suurendamise abinõudest, EKP KK ja ENSV Ministrite Nõukoogu määrus nr. 105. 27. märtsist 1957. a. Tln., 1957.

28 lk.

Tekst eesti ja vene keeles.

Täiendkirje teise kollektiivi kohta

Eesti NSV. Ministrite Nõukoogu.

Eestimaa KP. KK ja Eesti NSV Ministrite Nõukoogu. 1956. a. töötulemustest ja loomakasvatustootmise ja varumise edasise suurendamise abinõudest. Tln., 1957.

28 lk.

Täiendkirje pealkirja kohta

1956. a. töötulemustest ja loomakasvatustoot-

duste tootmise ja varumise edasise suurendamise abinõudest. Tln., 1957.

28 lk.

Eestimaa KP. KK ja Eesti NSV Ministrite Nõukoogu.

§ 57. Konstitutsioonid, seadused ja seaduste koodeksid. Konstitutsioone, seadusi ja seaduste koodekseid kataloogitakse peal- kirja järgi.

	Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Konsti-
	tutsioon (põhiseadus). NSVL Ülemnõukogu 4. koosseisu 7. istungjärgul vastuvõetud muudatuste ja täiendustega. Tln., ERK, 1957. 40 lk.

	Riiklike pensionide seadus. Vastu võetud NSVL
	Ülemnõukogu poolt. Tln., ERK, 1956. 31 lk.

	Eesti NSV territooriumil kehtiv abielu, perekonna
	ja eestkoste seaduste koodeks. Ametlik tekst muudatustega kuni 1. jaan. 1952. Ühes paragrahvide järgi süstematiseeritud materjale sisaldava lisaga. Tln., ERK, 1952. 152 lk. (ENSV Kohtuministeerium.)

IV osa

**MITMEKÖITELISTE TEOSTE JA SEERIAE
KATALOOGIMINE**

A. MITMEKÖITELISED TEOSED

§ 58. **Üldjuhised.** a) Mitmeköiteliseks nimetatakse kahes või enam köites, jaos, andes, vihikus või raamatus ilmunud väljaannet, mis oma sisult või ühe autori töödena moodustab terviku.

Mitmeköitelistel teostel esineb mõnikord kaks tiitellehte. Vasakpoolne on üldtiitelleht, mis sisaldab pealkirja ning teisi andmeid kogu teose kohta, parempoolne on eritiitelleht, millel esinevad andmed antud köite kohta.

<p>MAKSIM GORKI</p> <p>TEOSED</p> <p>KUUETEISTKÜMMNES KÖITES</p> <p>Eesti Riiklik Kirjastus Tallinn 1956</p>	<p>MAKSIM GORKI</p> <p>JUTUSTUSI</p> <p>1896—1900 2 KÖIDE</p> <p>Eesti Riiklik Kirjastus Tallinn 1956</p>
--	---

Üldtiitelleht

Eritiitelleht

Mitmeköitelise teose tiitellehed.

b) Mitmekõitelise teose kohta koostatakse koondkirje, mille aluseks võetakse esimese köite tiitelleht, selle puudumisel esimese olemasoleva köite tiitelleht.

c) Mitmekõitelise teose kirje koosneb kahest osast: 1) üldosast, mis sisaldab andmeid kogu teose kohta tervikuna, ja 2) eriosast ehk spetsifikatsioonist, mis sisaldab andmeid üksikute köidete kohta. Kahe tiitellehe, üld- ja eritiitellehe puhul võetakse kirje üldosa aluseks üldtiitelleht, eriosa aluseks eritiitelleht.

d) Kirje üldosas tuuakse: autori nimi, pealkiri, kõigile köidetele ühised alapealkirja andmed, raamatukogus olevate köidete, osade, annete, raamatute jne. numbrid, ilmumisanndmed, ülapealkirja andmed ja märkused.

Raamatukogus olevate köidete, osade jne. numbrid märgitakse alapealkirja andmete lõpul järgmisel kujul: 1.—4. kd.; 2.—5. anne. Kui köited jagunevad anneteks, vihikuteks jne. (näit. 1. kd. jaguneb kaheks vihikuks), märgitakse ainult köited (1. kd.).

Kui teos on ilmunud mitme aasta jooksul, märgitakse ilmumisanndmetes esimese ja viimase köite ilmumisaastad, ühendades need sidekriipsuga.

Ülapealkirja andmed tuuakse uuel real, alustades kirjutamist teisest vertikaaljoonest.

e) Kirje eriosas tuuakse: köite, ande, osa jne. järjenumbr, autori nimi (kui üksikud köited on kirjutatud erinevate isikute poolt), köite pealkiri, tema alapealkirja andmed, ilmumiskoht ja kirjastus (kui üksikud köited on ilmunud eri linnades, erinevate kirjastuste väljaandel), ilmumisaasta (kui köited on ilmunud erinevatel aastatel), arvulised andmed ning antud köite kohta käivad märkused.

Mitmekõitelise väljaande kohta tervikuna käiv annotatsioon kirjutatakse kirje eriosa järele.

M ä r k u s. Eriosa ei koostata kataloogimisel entsüklopeediatele, milles materjal on paigutatud alfabeetiliselt.

Mitmekõitelise teose kirje skeem autori järgi kataloogimisel

Kirje pealdis.	
Jne. numbrid.	Pealkiri. Alapealkirja andmed. Köidete, osade Ilmumisanndmed.
	(Ülapealkirja andmed . . . . .)
	Märkused. . . . .)
	Eriosa. . . . .
	Annotatsioon. . . . .

M ä r k u s. Kui kirje üldosa haarab üle poole kaardist, alustatakse eriosa uuel kaardil.

Mitmekõitelise teose kirje näide autori järgi kataloogimisel

Tolstoi, A.	
Kannatuste rada. Triloogia. Tlk. J. Kurfeldt. 1.—3. kd. Tln., «Ilukirjandus ja Kunst», 1945—1946.	
1. kd. Õed.	1945. 256 lk.
2. kd. Kaheksateistkümnes aasta.	1946. 284 lk.
3. kd. Pilvine hommik.	1946. 356 lk.

Mitmekõitelise teose kirje skeem pealkirja järgi kataloogimisel

Pealkiri. Alapealkirja andmed. Köidete, osade jne.	
numbrid.	Ilmumisandmed.
(Olapealkirja andmed. . . . .)	
Märkused.	
Eriosa.	
Annotatsioon.	

Mitmekõitelise teose kirje näide pealkirja järgi kataloogimisel

	1.
	Eesti kirjanduse ajalugu. [Õpik keskkoolile.] Toim.
	E. Sõgel. 1.—3. [osa]. Tln., ERK, 1957—1958. (ENSV TA Keele ja Kirjanduse Instituut.) 1. [osa]. VIII ja IX klassile. 1957. 340 lk., illustr. 2. [osa]. X klassile. 1958. 380 lk., illustr. Vt. järgm. kaart.

	2.
	3. [osa]. XI klassile. 1957. 212 lk., illustr.

Bibliograafilistes nimestikkudes, olenevalt nende tüübist ja iseloomust, võib mitmekõitelisi teoseid kirjeldada samade reeglite alusel või piirduda ainult kirje üldosaga. (Üksikute köidete kataloogimisest vt. § 63-c.)

Mitmekõitelise teose kirje näide bibliograafiliste nimestikkude jaoks (kirje ilma eriosata)

Tolstoi, A. Kannatuste rada. Triloogia. Tlk. J. Kurfeldt. 1.—3. kd. Tln., «Ilukirjandus ja Kunst», 1945—1946.

§ 59. **Mitme köite samasugused eripealkirjad.** Kui mitmel köitel (andel, osal) on samasugune eripealkiri, märgitakse see kirje eriosas ainult esimese säärase köite kataloogimisel, järgmiste köidete puhul võib eripealkirja asendada sõnaga «Sama».

Barbarus, J.	
Kogetud teosed. 1.—3. [kd.].	Tln., «Ilukirjandus ja Kunst», 1948—1950.
1. [kd.]. Luuletused. I. 1910—1939.	1948.
420 lk., portr.	
2. [kd.]. Sama. II. 1939—1946.	1948.
288 lk., portr.	
3. [kd.]. Reisikirjad ja kirjanduslikud artiklid.	
Tln., ERK, 1950.	204 lk., portr.

§ 60. Eripealkirjade puudumine. a) Kui kõite eripealkiri puudub tiitellehel, võetakse see kirje eriosa jaoks raamatu teistest osadest (eesleht, kirjastuse annotatsioon, eessõna jne.). Kui köidetel eripealkirju üldse ei ole, võib eriosas andmeid kõite sisu kohta tuua kas sisukorra, eessõna jne. alusel või raamatukoguhoidja oma sõnastuses. Viimasel juhul paigutatakse andmed nurksulgudesse.

Eesti luule antoloogia. 1.—2. kd.	Tln., ERK,
1955. (ENSV TA Fr. Kreutzwaldi nim. Kirjandusmuuseum.)	
1. kd. [Nõukogude-eeine periood.]	436 lk.;
31 lehte portr.	
2. kd. [Nõukogude luuletajate looming.]	
556 lk.; 27 lehte portr.	

Märkus. Annotatsiooniga kirjes esitatakse mitmekõitelise teose sisu annotatsioonis. Sel juhul kirje eriosas andmeid kõite sisu kohta ei tooda.

b) Juhul kui üksikutel köidetel puuduvad eripealkirjad ning pole vajadust avada nende sisu sel viisil, nagu see on ette

nähtud punktis «a», tuuakse eriosas ainult köite järjenumber, ilmumisaasta (kui teos on ilmunud mitme aasta jooksul) ning arvilised andmed.

Gorki, M.		
Klim Samqini elu. (Nelikümmend aastat.) Jutustus. Tlk. P. Pedajas ja M. Pedajas. 1.—4. rmt. Tln., ERK, 1950—1952.		
1. rmt.	1950.	572 lk.
2. rmt.	1951.	687 lk.
3. rmt.	1951.	404 lk.
4. rmt.	1952.	576 lk.

§ 61. Üksikute köidete erinevad autorid. Mitmeköitelisi teoseid, mille üksikutel köidetel on eri autorid, kataloogitakse üldpealkirja järgi. Köidete autorite nimed märgitakse kirje eriosas. Peale selle koostatakse iga köite kohta individuaalne kirje.

1.		
Turvas. Tootmine, töötlemine ja kasutamine. 2.—4.		
	[osa].	Trt., «Teaduslik Kirjandus», 1948.
	2. [osa].	Raudsepp, A. Masinaturba tootmine. 292 lk., joon.
		Bibliogr. lk. 287.
	3. [osa].	Hinto, O. Tükkturba kuivatamine. Tln., «Pedaagoogiline Kirjandus». 96 lk., joon.
Vt. järgm. kaart.		

		2.
		4. [osa]. Paalberg, F. Freesturba tootmine. Tln., «Pedagoogiline Kirjandus». 256 lk., joon.

Individuaalne kirje sama teose 2. osa kohta

		Raudsepp, A.
		Masinaturba tootmine. Trt., «Teaduslik Kirjandus», 1948. 292 lk., joon. (Turvas. Tootmine, töötlemine ja kasutamine, 2.) Bibliogr. lk. 287.

§ 62. **Mitmeköitelise teose muudetud pealkiri.** Muudetud pealkirjaga mitmeköitelisi teoseid kataloogitakse esimese köite pealkirja järgi; kirje üldosa märkustes näidatakse teose muudetud pealkiri. Muudetud pealkirja kohta võib koostada täiendkirje. Kui aga enamik köiteid on ilmunud muudetud pealkirjaga ning teos on enam tuntud uue pealkirja järgi, koostatakse põhikirje üldosa esimese uue pealkirjaga köite järgi. Märkustes näidatakse teose esialgne pealkiri.

Valimik lühinäidendeid. 1.—5. [osa].		Tln., «Ilu-
kirjandus ja Kunst», 1946—1950. (ENSV Rahvaloomingu Keskmaja toimetis.)		
1. ja 2. osa pealk.: Valimik lühinäidendeid ja humoreske.		
1. [osa].	1946.	99 lk.
2. [osa].	1946.	79 lk.
3. [osa].	1948.	140 lk.
4. [osa].	1949.	112 lk.
5. [osa].	1949.	112 lk.

§ 63. Lõpetamata väljaannete, mittetäielike komplektide ja üksikute köidete kataloogimine. a) Lõpetamata, s. t. ilmumist jätkavaid mitmeköitelisi teoseid, samuti ka raamatukogus olevaid mittetäielikke komplekte kataloogitakse kooskõlas üldiste reeglitega. Raamatukogus olevate köidete numbrid ja nende ilmumisaastad märgitakse kirje üldosas ajutiselt pliiatsiga. Puuduvate köidete kirje jaoks jäetakse eriosas vaba ruumi.

Puuduvate köidete saamisel kantakse andmed nende kohta juba olemasolevasse kirjesse. Kõigi köidete saamise järel kustutatakse ajutised pliiatsiga tehtud märkmed ja nende asemele kirjutatakse lõplikud andmed.

1.	
Gorki, M.	
Teosed. 16 köites. 1.—5. kd. Tln., ERK, 1955—1958.	
1. kd. Jutustusi. 1892—1896. Tlk. F. Tuqlas [Jt.] 1955.	640 lk.; 1 leht portr.
2. kd. Sama. 1896—1900. Tlk. O. Samma ja H. Luik. 1956.	636 lk.
3. kd. Jutustusi, olukirjeldusi, luuletusi. 1900—1906. Tlk. H. Luik [Jt.] 1958.	608 lk.

Vt. järgm. kaart.

	2.
	<p>4. kd. Jutustusi, olukirjeldusi, visandeid. 1906—1907. Tlk. E. Roks [jt.] 1957. 528 lk.</p> <p>5. kd. Jutustusi. 1907—1909. Tlk. E. Reim ja L. Ojamaa. 1957. 544 lk.</p>

Näites allakriipsutatud andmed märgitakse pliiatsiga.

b) Reeglipäraselt koondatakse ühte kirjesse samas trükis ilmunud köited. Üksikjuhtumel on lubatud ühte kirjesse koondada köiteid erinevatest trükkidest, kuid seda võib teha tingimusel, kui trükid on stereotüüpsed või materjali paigutus köite erinevates trükkides on ühesugune.

	Tolstoi, L. N.
	<p>Sõda ja rahu. Romaan. 1.—4. kd. Trt., «Ilukirjandus ja Kunst», 1941—1946.</p> <p>1. kd. Tlk. O. Truu. 2. tr. 1941. 432 lk.; 1 leht portr.</p> <p>2. kd. Tlk. E. Suursepp. 2. tr. 1941. 464 lk.</p> <p>3. kd. Tlk. M. Sillaots. 3. tr. Tln., 1946. 408 lk.</p> <p>4. kd. Tlk. M. Sillaots. 3. tr. Tln., 1946. 348 lk.</p>

c) Kui üksikutest raamatukogus olevatest köidetest komplekti koostamine osutub võimatuks, võib köiteid, millel on eripealkirjad, kataloogida iseseisvalt.

	Vilde, E.
	Ärapõletatud peigmehed ja teised jandid. Tln., «Varrak», 1923. 237 lk. (Kogutud teosed. 5. anne. Nali ja pilge. 1.)

Üksiku kõite kirjeldamisel bibliograafilistes nimestikkudes paigutatakse materjal ühekõitelise teose kirje skeemi kohaselt (vt. § 6 ja 7). Kirje eriosa ei koostata, vaid kõite pealkiri tuuakse alapealkirja andmete lõpus.

Tolstoi, A. Kannatuste rada. Triloogia. Tlk. J. Kurfeldt. 2. kd. Kaheksateistkümnes aasta. Tln., «Ilukirjandus ja Kunst», 1946. 283 lk.

M ä r k u s. Kui mitmekõiteline teos kuulub peegeldamisele süstemaatilise kataloogi mitmes liigis, tuuakse kirje eriosas ainult nende köidete kirjed, mis oma sisult kuuluvad kataloogi antud liiki. Kui mingisse liiki tuleb paigutada ainult üks köide mitmekõitelisest teosest, tuuakse selle kõite pealkiri alapealkirja andmete lõpus, nagu seda tehakse bibliograafiliste nimestikkude puhul.

§ 64. **Mitmekõiteliste teoste kataloogimise erandjuhud.** a) Kui mitmekõitelise teose üksikud kõited oma kujunduse tõttu on enam tuntud eripealkirjade kui üldpealkirja all (näit. üldpealkiri esineb ainult vasakpoolsel tiitellehel, kuna kaanel, tiitellehel, seljal, kaaneümbrisel ja eeslehel on toodud eripealkiri), võib kataloogida neid kõiteid iseseisvatena. Üldpealkiri ja kõite number märgitakse ülapealkirja andmetes.

	Kuldvokk. Tlk. ja ümbertööt. A. Koskel ja E. Ambur.
	Illustr. V. Lember. Tln., «Ilukirjandus ja Kunst», 1947. 366 lk., illustr. (Rahvaste muinas- jutte. 1.)

b) Iseseisvate teostena kataloogitakse ka numereerimata mitmeköitelisi teoseid. Üldpealkiri tuuakse ülapealkirja andmetes.

	Kreutzwald, Fr. R.
	<p>Jutud. Illustr. I. Linnat. Tln., ERK, 1953. 600 lk.; 17 lehte illustr. (Teosed.)</p> <p>Sisu: Viina katk. — Narrilased. — Reinu- vader Rebane. — Oks ööpilt. — Paar sammukest rändamise teed. — Videvik. — Kilplased. — Põllu- mees ja ametmees. — Tuisulased. — Mihkel Põllu- papp. — Uus koolmeister.</p>

B. SEERIAD

§ 65. **Üldjuhised.** a) Erinevalt mitmeköitelistest teostest koosneb seeria (sari) reast iseseisvatest teostest, mis on ühendatud üldpealkirjaga (seeria pealkiri) ja omavad enamasti ühist temaatikat, lugejamäärangut jne. Ühte seeriasse kuuluvad väljaanded on harilikult kujundatud ühtlaselt.

Seeria annetel esineb mõnikord kaks tiitellehte: vasakpoolne on üldtiitelleht, mis sisaldab pealkirja ja teisi andmeid kogu seeria kohta, ja parempoolne — eritiitelleht, millel on toodud vastava ande autor, pealkiri jt. andmed.

b) Iga seeria ande kohta koostatakse iseseisev (individuaalne) kirje. Kahe tiitellehe puhul võetakse kirje aluseks eritiitelleht.

	Jacobs, W.
	<p>Säravad suled ja teisi humoreske. Inglise keelest tlk. E. Roks. Tln., AAK, 1957. 64 lk. («Loomingu» raamatukoogu. Nr. 2.)</p> <p>Sisu: Säravad suled. — Hoiukarp. — Advokaat Quince. — Nõiduse võrgus. — Bob Pretty tagakiusamine. — Kolmas raud tules.</p>

Tuugas, F.

Ohe Norra reisi kroonika, kus sees on lugeda selle maa rahvast, linnadest ja mägedest ning muist imeväärseist asjadest, mis selle reisi peal nähtud ja kuulud. Hulga piltidega ära seletanud A. Johani. Tin., AAK, 1957.
52 lk., illustr. («Loomingu» raamatukogu. Nr. 3.)

c) Et teenindada lugejaid paremini, on soovitav seeriade kohta koostada valikuliselt veel koondkirjeid alfabeetiliselt kataloogi, vastavalt raamatukogu profiilile ja lugejate nõudmiste iseloomule. Üld- ja eritiitellehe olemasolu korral võetakse koondkirje aluseks ülditiitelleht.

Bibliograafilistes nimestikkudes võib seeria koondkirjet rakendada juhtumeil, kui nimestiku mõnes liigis tuleb esitada terve rida ühe seeria väljaandeid.

§ 66. **Seeria koondkirje.** a) Seeria koondkirje koostatakse seeria pealkirja järgi analoogiliselt mitmekõiteliste teoste koondkirjele ja koosneb 1) kirje üldosast ja 2) eriosast ehk spetsifikatsioonist.

Kirje üldosast tuuakse seeria pealkiri, ilmumiskoht ja seeria ilmumise alguse ning lõppemise aasta.

Kirje eriosast märgitakse ande number, autori perekonnanimi ja initsiaal (initsiaalid), teose pealkiri, ilmumisaasta ja arvulised andmed. Eriosa alustatakse uuel kaardil.

Siffer märgitakse esimesest vertikaaljõonest vasemale, samale reale, millelt algab vastava ande eriosa.

Märkus. Alapealkirja andmed, kirjastuse nimi ja ülapealkirja andmed võetakse koondkirjesse ainult juhul, kui nad on vajalikud väljaande individualiseerimiseks. Seeria toimetajat kirjesse ei võeta.

Seeria koondkirje skeem

	Seeria pealkiri.	1. Ilmumiskoht ja -aastad.
		Vt. järgm. kaart.

		2.
Siffer.	Ande number. Autori perekonnanimi ja initialsiaalid. Ande pealkiri. Arvulised andmed.	Ilmumisaasta.
Siffer.	Ande number. Autori perekonnanimi ja initialsiaalid. Ande pealkiri. Arvulised andmed.	Ilmumisaasta.

Seeria koondkirje näide

	«Loomingu» raamatukogu.	1. Tln., 1957 —
		Vt. järgm. kaart.

2.

Nr. 1. Haanpää, P. Elu suurelt maanteelt ja teisi jutte. 1957. 64 lk.

Nr. 2. Jacobs, W. Säravad suled ja teisi humoreske. 1957. 64 lk.

Nr. 3. Tuugas, F. Ühe Norra reisi kroonika... 1957. 52 lk., illustr.

Nr. 4. Tendrjakov, V. Ivan Tšuprovi lange- mine. 1957. 48 lk.

Vt. järgm. kaart.

3.

Nr. 5. Lessing, D. Imerohi ei ole müüdav ja teisi jutte. 1957. 48 lk.

b) Kui seeria anded pole nummerdatud, kantakse seeria üksikud anded koondkirjesse nende raamatukogusse saabumise järjekorras.

V OSA

**KOGUTEOSTE, KIRJAVAHETUSTE, PERSONALIA,
NOOTIDE jne. KATALOOGIMINE**

§ 67. Üldpealkirjaga koguteosed. a) Koguteos ehk kogumik on väljaanne, mis sisaldab mitme autori töid (artikleid), ühe autori töid või mitmesuguseid ametlikke ja ametkondlikke materjale. Üldpealkirjaga koguteoseid kataloogitakse:

- 1) autori nime järgi, kui kogumik sisaldab ühe autori teoseid;
  - 2) pealkirja järgi, kui koguteos sisaldab mitme autori töid.
- Koostaja nimi näidatakse sel juhul kas alapealkirja andmetes (kui ta esineb tiitellehel või kaanel) või märkustes (vt. ka § 48-b). Koostaja või toimetaja kohta tehakse täiendkirje, kui ta on näidatud tiitellehel või kaanel.

Põhikirje

		Ideelis-poliitiline kasvatus ajaloo tundides. Artik-	
		lite koogu. A. Pankratova toim. Tln., ERK, 1950.	
		124 lk. (VNFSV Pedagoogiliste Teaduste Akadeemia Õpetamismeetodite Teadusliku Uurimise Instituut. Õpetaja pedagoogiline raamatukoogu.)	

		Pankratova, A., toim.
		Ideelis-poliitiline kasvatus ajaloo tundides. Tln., 1950. 124 lk.

b) Üldpealkirjaga koguteoseid kataloogitakse pealkirja järgi ka juhul, kui tiitellehel või kaanel on märgitud kas koguteose autorid või autorid koos nende teoste pealkirjadega.

		40 luuletust. Põimik nõukogude rahvaste poeesiat.
		Tlk. V. Beekman [jt.], Koost. R. Parve. Tln., AAK, 1957. 112 lk. («Loomingu» raamatukogu. Nr. 20.)

(Väljaande kaanel on toodud autorid; V. Majakovski, A. Blok, S. Jessenin, N. Tihhonov jt.)

§ 68. **Koguteoste sisu avamine.** Lugejate abistamiseks raamatute valikul on soovitatav koguteoste kataloogimisel avada märkustes nende sisu.

Sisu tuleb avada juhtumeil, kui koguteos sisaldab materjale nimekailt autoreilt või kajastab aktuaalseid probleeme. Seejuures peab arvestama raamatukogu fondi komplekteerimise profiili ja lugejate nõudmiste iseloomu. Sisu tuleb avada ka koguteostel, mille pealkiri on niivõrd ebakonkreetne, et ei anna küllaldast ettekujutust teose sisust.

Koguteose sisu avamiseks kasutatakse mitmesuguseid mooduseid:

a) Sisukorras näidatakse kõik koguteose autorid ja nende tööde pealkirjad.

	Eesti NSV ajaloo periodiseerimisest. [Artiklite kogumik.] Tin., ERK, 1954. 88 lk. (ENSV TA Ajaloo Instituut.) Sisu: H. Moora. Ürgkogukondliku korra periodiseerimisest Eesti NSV territooriumil. — A. Vasar. Eesti NSV ajaloo feodalismi ajajärku periodiseerimisest. — J. Saat. Eesti NSV ajaloo kapitalistliku formatsiooni periodiseerimisest. — V. Määmägi. Katse periodiseerida sotsialistlikku formatsiooni Eesti NSV ajaloos.
--	--

b) Kui koguteos sisaldab palju töid, võib piirduda märkustes ainult autorite nimede loetlemisega.

	Eesti proletaarne kirjandus. Valimik jutustusi ja luuletusi. Tin., ERK, 1951. 312 lk., portr. Tiitellehe pöördel koost.: I. Sikemäe ja H. Lepik. Autorid: J. Lilienbach, O. Münther, V. Buk, V. Mölder ja G. Tikerpuu.
--	---

c) Sisu avamisel võib piirduda koguteose osade märkimisega, kui osade pealkirjad annavad ettekujutuse koguteose materjalidest. Sel juhul märkus algab sõnadega: «Raamatu osad: ...»

		<p>Propagandisti ja agitatori käsiraamat. [Materjalide kogumik.] Tin., ERK, 1956. 352 lk., joon. Raamatu osad: Nõukoogude Sotsialistlike Vabariikide Liit. — Lühiaidmeid mõningate välisriikide kohta. — Rahvusvahelised organisatsioonid.</p>
--	--	--

d) Kui koguteoses esineb palju artikleid, võib sisu avada valikuliselt. Sel juhul näidatakse märkustes need tööd, mis omavad tähtsust antud raamatukogu lugejaile. Kui näidatakse ainult esimesed artiklid, lõpetatakse märkus sõnadega «[jt. artiklid]», mis pannakse nurksulgudesse. Kui aga artikleid võetakse valikuliselt, algab märkus sõnadega: «Artiklite hulgas: ...»

Esimeste artiklite näitamine sisukorras

		<p>Loodusuurijate Seltsi juubelikoguteos. 1853—1953.</p>
		<p>Tin., ERK, 1953. 460 lk., illustr.; 8 lehte illustr. (Loodusuurijate Selts ENSV TA juures.) Bibliogr. lk. 455—456. Sisu: A. Ilves. Eesti NSV arumetsatüübid. — V. Masing. Meetodeist taimkatte uurimisel ja kasutamisel kuivenduse ja teiste keskkonnatingimuste muudatuste indikaatorina [jt. artiklid].</p>

Eesrindlaste saavutusi loomakasvatuse arendamisel.	
[Artiklite kogumik.]	Tln., ERK, 1955. 88 lk., illustr.
Artiklite hulgas: L. Vaher. Eesti mustakirju karja aretus Vändra rajooni «Kalevipoja» kolhoosis. — A. Mölder. Eesti punase veisetõu aretustulemusi kolhooside tõufarmides.	

M ä r k u s. Kirjetes, mis on määratud süstemaatilise kataloogi või bibliograafilise nimestiku mitmesuguste liikide jaoks, näidatakse märkuste osas ainult vastavasse liiki kuuluvad artiklid.

e) Sisu ei avata, kui koguteose pealkiri on küllaldaselt iseloomulik või koguteos on kitsa erialase temaatikaga. Samuti ei avata nende koguteoste sisu, mis sisaldavad hulgaliselt lühikesi kirjutusi. Viimasel juhul võib koguteose pealkirja täiendada oma-poolsete andmetega.

Lasteaedade töötajate töökojemusi. [Kogumik.]	
Tln., ERK, 1953. 76 lk.	(ENSV Haridusministeerium. Vabariiklik õpetajate Täiendusinstituut. Pedagoogilised lugemised.)

Eesti NSV kolhooside ja sovhooside töökogemustest.

[Koguteos 1953. ja 1954. a. ajalehtedes ja ajakirjades avaldatud kirjutustest.] Tin.,
ERK, 1954.
192 lk., illustr.

M ä r k u s. Koguteose sisu avamine kataloogis ei piirdu koguteosesse kuuluvate artiklite, osade ja autorite loeteluga kirje märkuste osas. Üksikute teoste või artiklite kohta, mis omavad erilist tähtsust antud raamatukogu lugejatele, on soovitatav koostada analüütilisi kirjeid. Analüütiliste kirjete koostamise reeglid vt. VII osa.

§ 69. Koguteosed, mis ei oma üldpealkirja. a) Üldpealkirja mitte omavad koguteosed, mille tiitellehel või kaanel on märgitud kahe või kolme iseseisva teose autorid ja pealkirjad, kuuluvad kataloogimisele esimese teose autori nime järgi. Teise ja kolmanda teose autorid ja pealkirjad kantakse kirjesse samal kujul ja järjekorras, nagu nad esinevad tiitellehel (kaanel), eraldades nad omavahel mõttekriipsuga. Teise ja järgmiste teoste kohta on soovitatav koostada analüütilised kirjed. (Analüütilised kirjed vt. VII osa.)

Pärna, E.

Kaluripojad. Lastenäidend 1 vaatuses 3 pildis. — A. Liives. Aastatepikkune tee. Noorsoonäidend 3 vaatuses. Illustr. A. Saldre. Tin., «Ilukirjandus ja Kunst», 1949.

92 lk., illustr., noot. (ENSV Haridusministeeriumi toimetised. Noorte näitelava, 8.)

	<p>Liives, A.</p>
	<p>Aastatepikkune tee. Noorsoonäidend 3 vaatuses. Rmt.: Pärna, E. Kaluripojad. Tln., 1949, lk. 31—88.</p>

b) Kui raamat sisaldab mitme autori teoseid, tiitellehel (kaanel) aga esineb ainult esimese teose pealkiri, toimub kataloogimine tiitellehe (kaane) järgi. Teiste raamatus esinevate teoste kohta tehakse märkus, mis algab sõnadega: «Raamatus ka:...»

	<p>Ehitusmaterjalid. [Õpik ehitusinstituutidele ja -fakul-</p>
	<p>teetidele.] B. G. Skramtajeви üldtoim. Tln., ERK, 1951. 580 lk., joon. Pealk. ees autorid: B. G. Skramtajev, Stalini preemia laureaat, N. A. Popov, N. A. Gerlivanov ja G. G. Mudrov. Bibliogr. lk. 561. Raamatus ka: A. Veski. Eesti NSV kohalikud ehitusmaterjalid.</p>

§ 70. Kirjad. Kirjavahetus. a) Ühe isiku kirjad teisele või mitmele isikule kuuluvad kataloogimisele kirjade autori nime järgi. Adressaadi (adressaatide) kohta koostatakse täiendkirje, kuid ainult juhul, kui adressaadiks on tuntud teadlane, poliitika-, kirjandus- või kunstitegelane.

Koidula, L.	
Koidula kirjad omakseile. Tlk. ja toim. E. Rosenthal-Lipp. Kirjanduse Selts, 1926. 540 lk., illustr.; 1 leht portr.	1873—1886. Trt., Eesti

b) Kirjavahetusi mitme isiku vahel kataloogitakse vastavalt mitme autoriga teoste kataloogimise reeglitele (vt. § 49).

Põhikirje

Koidula, L. ja AlMBERG, A.	
Koidula ja AlMBERgi kirjavahetus. toim. A. Anni. 1925.	Trükki Trt., Eesti Kirjanduse Selts,
120 lk.; 1 leht portr.	

Täiendkirje

AlMBERG, A.	
Koidula, L. ja AlMBERG, A. Koidula ja AlMBERgi kirjavahetus. 1925.	Trt.,
120 lk.; 1 leht portr.	

§ 71. Teosed, mis käsitlevad üksikute isikute elu ja tegevust (personalia). a) Elulood, juubelikoguteosed, koguteosed, mis on välja antud mõne isiku mälestuseks ja teised analoogilised väljaanded kuuluvad kataloogimisele kooskõlas üldiste reeglitega. Isiku kohta, kelle elu ja tegevust raamat käsitleb, koostatakse täiendkirje. Täiendkirje pealdises pärast isiku nime ja initsiaale kirjutatakse komaga eraldatuna: «tema kohta».

Põhikirje

	Hubov, G.
	Johann Sebastian Bach. Tln., ERK, 1957. 256 lk., illustr.; 3 lehte portr. Bibliogr. lk. 230—237.

Täiendkirje

	Bach, J. S., tema kohta.
	Hubov, G. Johann Sebastian Bach. Tln., 1957. 256 lk., illustr.; 3 lehte illustr.

b) Raamatuid, milles isiku eluloolised andmed on ühendatud tema eesrindlike töökogemuste kirjeldamisega tööstuses või põllumajanduses, kataloogitakse samade reeglite alusel. Nii põhi- kui

ka täiendkirje peavad andma ettekujutuse isiku elukutsesest, keda raamat käsitleb.

Põhikirje

	Sõstar, I.
	Kanatalitaja Helmi Seerman. [Harju rajooni «Tuleviku» kolhoos.] Tln., ERK, 1955. 8 lk. (ENSV vabariiklikust põllumajandusnäitusest osavõtjate töökojemusi.)

Täiendkirje

	Seerman, H., tema kohta.
	Sõstar, I. Kanatalitaja Helmi Seerman. Tln., 1955. 8 lk.

c) Täiendkirjet ei koostata, kui raamat kataloogitakse pealkirja järgi ja pealkiri algab isiku perekonnanime, eesnime initsiaali või eesnimega. Nende kaartide järjestamisel alfabeetiliselt kataloogis initsiaale, ees- ega isanime arvesse ei võeta.

		C. R. Jakobson ja tema ajastu. [Artiklite kogumik.]
		<p>Koost. E. Jansen. Tln., ERK, 1957. 204 lk.; 1 leht portr.</p> <p>Artiklite hulgas: E. Jansen. Erinevate suundade küsimusest Eesti rahvuslikus liikumises 1860—1880-ndatel aastatel. — L. Loone. Jooni C. R. Jakobsoni poliitilise võitluse taktikast. — A. Kask. C. R. Jakobson ja keeleküsimused.</p>

§ 72. Teosed kollektiividest. a) Teosed, mis käsitlevad asutuste ja organisatsioonide ajalugu või tegevust, kataloogitakse üldiste reeglite kohaselt. Kollektiivi nimetuse kohta võib teha täiendkirje.

		Kümme aastat Eesti NSV Teaduste Akadeemiat.
		<p>(1946—1956.) Tln., ERK, 1956. 220, CIX lk.; 16 lehte illust. (ENSV Teaduste Akadeemia.) Bibliogr. lk. I—CIX.</p>

Täiendkirje

		Eesti NSV Teaduste Akadeemia, tema kohta.
		<p>Kümme aastat Eesti NSV Teaduste Akadeemiat. Tln., 1956. 220, CIX lk.; 16 lehte illust.</p>

b) Täiendkirjet kollektiivi kohta ei koostata, kui raamat ei sisalda küllaldaselt faktilist materjali (ajaloolist või kirjeldavat laadi), vaid valgustab üksikuid tootmisküsimusi.

	Läänemets, O.
	Maisi kasvatamise kogemusi Kureküla sovhoosis. [Elva rajoon.] Tin., ERK, 1956. 16 lk., illustr.

§ 73. Raamatud, mis käsitlevad riike, maakohti või linnu.
a) Raamatuid, mis käsitlevad riike, maakohti, linnu jne., kataloogitakse kooskõlas üldiste reeglitega. Maakoha jne. nime ametliku vormi kohta võib koostada täiendkirje.

Põhikirje

	Šaginjan, M.
	Matk läbi Nõukogude Armeenia. Tin., ERK, 1954. 416 lk., illustr.; 1 leht kaart. Autasustatud 1950. a. Stalini III järgu preemiaga.

Täiendkirje

		Armeenia NSV.
Saquinjan, M.	Matk läbi Nõukoode Armeenia.	Tln., 1954.
	416 lk., illustr.; 1 leht kaart.	

Põhikirje

		Arman, H.
	Tuleviku-Tallinn. [Tallinna väljaarendamise perspektiivplaanist.]	Tln., ERK, 1950.
	21 lk., illustr.	(ENSV Poliitiliste ja Teadusalaste Teadmiste Levitamise Ühing. Nr. 1 (45).)

Täiendkirje

		Tallinn.
Arman, H.	Tuleviku-Tallinn.	Tln., 1950.
	21 lk., illustr.	

b) Täiendkirjet ei koostata, kui raamat käsitleb ainult mingit üksikküsimust riigist, maakohast või linnast.

	Kull, E.
	Eesti NSV tööstuse ja transpordi edusammud. Tln., ERK, 1955. 84 lk., diagr.

§ 74. Lühendused, ümbertöötused, dramatiseeringud jne.

a) Lühendusi, ümbertöötusi jne. kataloogitakse originaali autori nime järgi.

	Gow, J. ja Hussaud, A.
	Sügavad juured. Näidend 3 vaatuses. Tlk. V. Raud. Väikelavadele ümber töötanud L. Rajala. Tln., «Ilukirjandus ja Kunst», 1949. 111 lk. (Rahvaloomingu Keskmaja toi- metis.)

b) Kui ümbertöötlus on sedavõrd tunduv, et selle tulemust võib vaadelda kui uut teost, koostatakse põhikirje ümbertöötluse autori järgi; originaali autori kohta koostatakse täiendkirje. Dramatiseeringuid kataloogitakse dramatiseerija nime järgi, originaali autori kohta tehakse täiendkirje.

Põhikirje

	Luik, H.
	<p>Kevade. Dramatiseering 5 vaatuses. Dramatiseerinud H. Luik. Tln., ERK, 1955. 76 lk. Pealk. ees originaali autor: O. Luts. Kaanel dramatiseeriija märkimata.</p>

Täiendkirje originaali autori kohta

	Luts, O.
Luik, H.	<p>Kevade. [Dramatiseering] Tln., 1955. 76 lk.</p>

§ 75. **Libretod ja teatrilavastuste materjalide kogumikud.**
a) Libretosid kataloogitakse libretisti nime järgi. Helilooja ja pealkirja kohta on soovitatav teha täiendkirje.

Põhikirje

	Rummo, P.
	Vabaduse laulik. Libreto E. Kapi ooperile. Tln., ERK, 1950. 77 lk. Tekst eesti ja vene keeles.

Täiendkirje helilooja kohta

	Kapp, E.
	Rummo, P. Vabaduse laulik. Libreto. Tln., 1950. 77 lk.

b) Teatrilavastuste puhul väljaantavaid materjalide kogumikke kataloogitakse pealkirja järgi. Näidendi autori kohta võib teha täiendkirje.

Põhikirje

		«Mööt möödu vastu». [Kogumik artikleid lavastuse
	puhul teatris «Vanemuine».] Trt., 1954. 32 lk., illustr.; 2 lehte illustr. (RT «Vane- muise» raamatukogu.) Lk. 5 koost.: L. Meri. Pealk. ees näidendi autor: William Shakes- peare.	

Täiendkirje näidendi autori kohta

		Shakespeare, W.
	«Mööt möödu vastu». [Kogumik artikleid lavastuse	puhul teatris «Vanemuine».] Trt., 1954. 32 lk., illustr.; 2 lehte illustr.

§ 76. Järjed, täiendused, lisad jne. a) Järjed, täiendused, lisad jne., mis omavad iseseisvaid pealkirju ning on eraldi ilmunud, kataloogitakse iseseisvate teostena. Põhiteose pealkiri tuuakse märkustes.

	Adams, V., Maiste-Aller, H. ja Pravdin, B.
	<p>Vene keele lugemiku sõnastik. Trt., «Teaduslik Kirjandus», 1946. 104 lk. Lisa samade autorite teesele: «Vene keele lugemik». Trt., 1946.</p>

b) Järje, lisa jne. pealkiri on soovitatav tuua selle väljaande kirje märkuste osas, mille järjeks või lisaks ta on.

	Koptjajeva, A. D.
	<p>Ivan Ivanovitš. Romaan. Tlk. V. Kruus. Tin., ERK, 1956. 467 lk. Autasustatud 1950. a. Stalini III järgu preemiaga. Romaani järg: «Sõprus».</p>

	Koptjajeva, A. D.
	<p>Sõprus. Romaan. Tlk. V. Kruus. Tin., ERK, 1958. 584 lk. Järg romaanile «Ivan Ivanovitš».</p>

c) Järje, täienduse, lisa jne. kohta iseseisvat kirjet ei koostata, kui see ei oma iseseisvat pealkirja või kui selle pealkiri langeb ühte põhiteose pealkirjaga. Täienduse, lisa jne. olemasolu märgitakse põhiteose kirje märkuste osas, mis algab sõnaga: «Lisa: . . .»

	Tipner, J.
	Eesti töörahva relvastatud võitlus nõukogude võimu eest kodusõja aastail. Tln., ERK, 1953. 212 lk., illustr. Lisa: Kaardid. [11 lehte.]

§ 77. **Albumid.** Albumid, mis sisaldavad mitme kunstniku teoseid, kataloogitakse pealkirja järgi (vt. § 48-b). Ühe kunstniku teoste albumeid kataloogitakse kunstniku nime järgi.

	Bidstrup, H.
	Huumorit ja satiiri. [Album.] Tln., «ENSV Kunst», 1959. 160 lk. illustr. Tekst eesti ja vene keeles.

§ 78. **Intervjuud. Vestlused.** Intervjuusid ja vestlusi kataloogitakse intervjuueeritava isiku nime järgi.

	Stalin, J. V.
	<p>Seltsimees J. V. Stalini jutuaamine «Pravda» kirjasaatjaga. Tln., ERK, 1951. 8 lk.</p>

§ 79. **Noodid.** a) Noote kataloogitakse reeglipäraselt helilooja (autori) nime järgi. Autoreiks loetakse ka heliteoste seadjaid ja rahvaviiside ümbertöötajaid.

Alapealkirja andmetes tuuakse: heliteose vorm või žanr (ooper, romanss, rahvalaul), heliteose määrang (puhkpilliorkestrile, meeskoorile), instrumentaalteoste puhul heliteose tonaalsus (H-moll, do-minoor), vokaalteoste puhul hääle liik, (baritonile, sopranile), heliteose number (opus 12), heliteose sõnade autor.

	Arro, E.
	<p>Lihtsad variatsioonid eesti teemale. Klaverile. Tln., NSVL Muusikafondi Eesti Osakond, 1956. 11 lk.</p>

	Grieg, E.
	<p>Uus isamaa. Kantaat meeskoorile ja baritoni soolole klaveri- (või orel-) saatega. Opus 31. [Sõnad:] B. Björnson. Tln., ERK, 1958. 16 lk.</p>

b) Pealkirja järgi kataloogitakse rahvus-, riiklikke ja revolutsioonilisi hümne. Helilooja ja sõnade autor tuuakse alapealkirja andmetes.

	Eesti NSV hümn. [Muusika:] G. Ernesaks. [Sõnad:]
	J. Semper. Meeskooridele. Tin., ERK, 1955. 2 lk.

c) Nootide kogumikke ja laulikuid kataloogitakse pealkirja või koostaja järgi. Koostaja järgi kataloogitakse kogumikke ja laulikuid siis, kui koostaja on näidatud tiitellehel või kaanel. Pealkirjale tehakse täiendkirje.

	Velmet, A.
	Laule naiskooridele. Koost. A. Velmet. Tin., ERK, 1958. 203 lk. Kaanel koost, märkimata.

(Pealkirja kohta tehakse täiendkirje.)

§ 80. **Maakaardid.** Maakaarte kataloogitakse pealkirja järgi. Alapealkirja andmetes tuuakse ka kaardi mastaap (mõõtkava).

	Eesti NSV. Administratiivpiirid seisuga 9. VIII
	1955. a. Mõõtkava 1:600.000. Moskva, NSVL Siseministeriumi Geodeesia ja Kartograafia Peavalitsus, 1955. 1 leht.

PERIOODILISTE VÄLJAANNETE KATALOOGIMINE

A. AJALEHED JA AJAKIRJAD

§ 81. **Üldreegel.** Raamatukogudes, kus on olemas hulgaliselt perioodilisi väljaandeid, koostatakse eraldi perioodika kataloog. Väiksemates raamatukogudes peegeldatakse ajakirjad ja ajalehed raamatukogu üldistes kataloogides.

§ 82. **Ajakirjade kataloogimine.** a) Ajakirju kataloogitakse ajakirja nime järgi. Kataloogimine toimub raamatukogus oleva esimese numbriga järgi. Kirje aluseks võetakse tiitelleht, selle puudumisel kaas või teksti esimene lehekülg.

b) Ajakirja kirje koosneb kahest osast: 1) üldosa; 2) eriosa ehk spetsifikatsioon.

Kirje üldosa sisaldab ajakirja nime, alapealkirja, ilmumis- ja ülapealkirja andmeid ning kogu ajakirja kohta tervikuna käivaid märkusi.

Ilmumisanndmetes märgitakse ajakirja ilmumiskoht ja raamatukogus leiduva esimese ja viimase komplekti ilmumisaastad. Kui ajakiri jätkab ilmumist, märgitakse ilmumisanndmetes ainult esimene aasta, mille järele tõmmatakse mõttekriips (kirje avatud kuju).

Kirje eriosas näidatakse ajakirja raamatukogus olevate aastakäikude ilmumisaastad ja numbrid (näit. 1957. Nr. 1—12). Puuduvad numbrid jäetakse vahele (näit. 1957. Nr. 1—5, 7—12). Eriosas näidatakse ka aasta sisukord, kui see on ilmunud eraldi (näit. 1957. Nr. 1—12, sisuk.)

c) Kirje asetseb kahel kaardil. Esimesel tuuakse kirje üldosa, teisel eriosa.

		1.
		Nõukoegade Kool. ENSV Haridusministeeriumi peda-
		googiline ajakiri. Tln., 1950—
		Vt. järgm. kaart.

		2.
		1950. Nr. 1—12.
		1951. Nr. 1—12.
		1952. Nr. 1—7, 9—12.
		1953. Nr. 1—12.
		1954. Nr. 1—8, 10—12.
		1955. Nr. 1—12.
		1956. Nr. 1—12.
		1957. Nr. 1—12.

§ 83. **Ajakirja nime muudatused.** Juhul kui ajakirja nime on muudetud, koostatakse kaks kirjet: 1) uue nime järgi (pärast ümbernimetamist ilmunud numbrite kataloogimiseks) ja 2) endise nime järgi (enne ümbernimetamist ilmunud numbrite kataloogimiseks). Kummagi kirje kaardile tehakse märkus; uue nime järgi koostatud kaardile kujul: «Kuni 1952. a. nr. 9 ilmus nime all: ...» ja endise nime järgi koostatud kaardile kujul: «Alates 1952. a. nr. 10 ilmub nime all: ...»

Ajakirja kataloogimine endise nime järgi

1.	
	Eesti Bolševik. EK(b)P KK ühiskondlik-poliitiline
	ajakiri. Tln., 1948—1952. Alates 1952. a. nr. 10 ilmub nime all: Eesti Kommunist.
	Vt. järgm. kaart.

2.	
	1948. Nr. 1—24, sisuk. 1949. Nr. 1—6, 8—24, sisuk. 1950. Nr. 1—24, sisuk. 1951. Nr. 1—18, sisuk. 1952. Nr. 1—9.

Ajakirja kataloogimine uue nime järgi

		1.
	Eesti Kommunist. EKP KK	ühiskondlik-politiline
	ajakiri.	Tln., 1952— Kuni 1952. a. nr. 9 ilmus nime all: Eesti Bol- ševik.
		Vt. järgm. kaart.

		2.
		1952. Nr. 10—12, sisuk. 1953. Nr. 1—12, sisuk. 1954. Nr. 1—12, sisuk. 1955. Nr. 1—12, sisuk. 1956. Nr. 1—12, sisuk. 1957. Nr. 1—12, sisuk.

§ 84. **Ajalehtede kataloogimine.** a) Ajalehti kataloogitakse ajalehe nime järgi. Kirje aluseks võetakse ajalehe pea. Ka ajalehe kirje koosneb kahest osast. Kirje üldosa sisaldab: ajalehe nime, alapealkirja andmed, andmed ilmumissageduse kohta (kui see on ajalehes märgitud) ja ilmumisandmed.

Ilmumisandmetest märgitakse ainult ilmumiskoht ja -aasta (vt. § 82-b).

Kirje eriosas näidatakse raamatukogus leiduvad ajalehe aastakäigud.

1.			
Rahva Hääl. EKP KK, ENSV Olemnõukoogu ja ENSV			
Ministrite 1954—	Nõukoogu	häälkandja.	Tln.,
Vt. järgm. kaart.			

2.	
1954.	
1955.	
1956.	
1957.	
1958.	

b) Juhul kui ajalehe nime on muudetud, toimitakse samuti kui muudetud pealkirjaga ajakirjade kataloogimisel (vt. § 83).

Ajalehe kataloogimine endise nime järgi

		1.
		Stalinlik Tee. EKP Paide Rajoonikomitee ja Paide
		TSN häälekandja. Ilmub 3 korda nädalas. Paide, 1954—1956. Alates 1956. a. nr. 74 ilmub nime all: Võitlev Sõna.
		Vt. järgm. kaart.

		2.
		1954. 1955. 1956. Nr. 1—73.

Ajalehe kataloogimine uue nime järgi

		1.
	Võitlev Sõna. EKP Paide Rajoonikomitee ja Paide	
	TSN häälekandja. Ilmub 3 korda nädalas. Paide, 1956— Kuni 1956. a. nr. 73 ilmus nime all: Stalin- lik Tee.	
		Vt. järgm. kaart.

		2.
	1956. Nr. 74— 1957. 1958.	

c) Kui ajalehti ei säilitata raamatukogus alaliselt*), siis aja-
lehe kirje muutub. Kirje üldosas märgitakse sellisel juhul ilmu-
misandmetest ainult ajalehe ilmumiskoht. Kirje eriosa ei koostata,
vaid seda asendab märkus selle kohta, mitme aasta vältel raama-
tukogus ajalehte säilitatakse: «Raamatukogus on olemas 5 viimast
aastakäiku», «Raamatukogus on olemas 3 viimast aastakäiku» jne.

	Rahva Hääli. EKP KK, ENSV Olemnõukoogu ja ENSV
	Ministrite Nõukoogu häälekandja. Tln. Raamatukogus on olemas 5 viimast aasta- käiku.

	Noorte Hääli. ELKNO KK ja Tallinna Linna Komitee
	häälekandja. Tln. Raamatukogus on olemas 3 viimast aasta- käiku.

*) Ajalehtede säilitamiseks on Eesti NSV Kultuuriministeerium määranud kindlad tähtjad. Rajooni- ja linnaraamatukogudes säilitatakse ajalehtede aastakomplekte 3 aasta vältel, ajalehti «Pravda», «Rahva Hääli» ja «Sovetskaja Estonia» aga 5 aastat. Suurematel raamatukogudel on õigus säilitada ajalehti kauem. Rajooni (linna) kohalikku ajalehte säilitatakse vastavas rajooni- või linnaraamatukogus alaliselt. Küla, kooli- ja lasteraamatukogudes säilitatakse ajalehtede aastakäike kahe aasta jooksul. Vt. «Juhis vananenud kirjanduse kõrvaldamise ja mittevajaliku kirjanduse üleandmise kohta Eesti NSV Kultuuriministeeriumi ja Eesti NSV Haridusministeeriumi süsteemi raamatukogudes, kolhoosiraamatukogudes ja ametiühingute raamatukogudes.» Tln., 1956, lk. 8—9.

§ 85. **Üldjuhised.** a) Jätkuvate väljaannete all mõistetakse tavaliselt teaduslike uurimisasutuste, ühingute, seltside, kõrgete õppeasutuste jne. poolt väljaantavaid «toimetiste», «bülletäänide» jm. tüüpi väljaandeid, mis ilmuvad ühise üldpealkirja all üksikute nummerdatud köidetena, annetena jne. Jätkuvad väljaanded ilmuvad sageli mittekindlate ajavahemike järel.

Jätkuvad väljaanded on kujundatud mitmesuguselt: ühtedel esineb ainult üldpealkiri, teistel esinevad üldpealkirja kõrval tiitel-lehel veel autorid ja nende tööde pealkirjad.

b) Väljaannete kohta, mille annetel on vaid üldpealkiri, koostatakse koondkirje. Kirje koostatakse üldpealkirja järgi.

c) Väljaannete puhul, mille iga anne on autoriga teos või iseiseiva pealkirjaga koguteos, koostatakse iga ande kohta individuaalne kirje. Raamatukogudes, kus on olemas hulgaliselt teaduslikku kirjandust, nagu teaduslikes ja tehnilistes raamatukogudes, on soovitatav peale individuaalsete kirjete koostada koondkirjeid nende jätkuvate väljaannete kohta, mis vastavad raamatukogu spetsiifikale.

§ 86. **Üldpealkirjaga jätkuvad väljaanded.** a) Üldpealkirjaga jätkuva väljaande kohta koostatud koondkirje koosneb kahest osast: 1) üldosast ja 2) eriosast ehk spetsifikatsioonist.

b) Kirje üldosas tuuakse väljaande üldpealkiri, esimese köite number (aastatest läbijooksva numeratsiooni puhul), ilmumiskoht, esimese köite ilmumisaasta, ülapealkirja andmed ning terve väljaande kohta käivad märkused.

Toimetaja nime, toimetuskolleegiumi koosseisu, samuti ka kirjastust kirjesse ei võeta.

c) Eriosas tuuakse väljaande raamatukogus olevate annete (köidete) loetelu. Seejuures aastatest läbijooksva pideva numeratsiooni puhul märgitakse esimesel kohal köite numbrid, seejärel nende ilmumisaasta. Aastanumeratsiooni puhul märgitakse esmalt ande (köite) ilmumisaasta, seejärel raamatukogus olevate annete (köidete) numbrid.

Aastatest läbijooksva numeratsiooniga jätkuva väljaande kataloogimine

	1.
	Abiks Kalurile. Kalandusalane bülletään. Nr. 1 —
	Tln., 1956—
	Vt. Järgm. kaart.

	2.
	<p>Nr. 1—4. 1956. Nr. 5—8. 1957.</p>

Aastanumeratsiooniga jätkuva väljaande kataloogimine

	1.
	<p>Raamatukroonika, ENSV trükitoodangu riiklik bibliograafia. Tln., 1955— (Fr. R. Kreutzwaldi nim. ENSV Riiklik Raamatukogu.) Tekst eesti ja vene keeles.</p>
	Vt. järgm. kaart.

	2.
	<p>1955. Nr. 1—4. 1956. Nr. 1—4. 1957. Nr. 1—4. 1958. Nr. 1—4.</p>

d) Kui jätkuv väljaanne jaguneb seeriateks, tuuakse kirje üldosas seeria pealkiri üldpealkirja järel.

		1.
		Eesti NSV Teaduste Akadeemia Toimetised. Ohis-
		konnateaduste seeria.
		5. — kd. Tln., 1956—
		Kokkuvõte vene, saksa, inglise jt. keeltes.
		Vt. järgm. kaart.

		2.
		5. kd. 1956. Nr. 1—4.
		6. kd. 1957. Nr. 1—3/4.

§ 87. Eripealkirjadega jätkuvad väljaanded. a) Iga üksiku kõite või ande kataloogimine toimub raamatute kataloogimise üldiste reeglite kohaselt. Väljaandva kollektiivi nimi ja väljaande üldpealkiri tuuakse ülapealkirja andmetes väljaandes esineval kujul ja järjekorras. Kõite number märgitakse ülapealkirja andmete lõpus (vt. ka § 33-d). Kaart paigutatakse raamatute kataloogi.

Jätkuva väljaande individuaalne kirje

	Pikamäe, A.
	<p>Tüveline astmevaheldus läänemeresoome keeltes ja lapi keeles. Trt., 1957. 51 lk. (Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised. Vihik 50.) Kokkuvõte vene keeles.</p>

	Ajaloo-keeleteaduskonna töid. Trt., 1957.
	<p>207 lk., illustr. (Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised. Vihik 51.) Kokkuvõte vene keeles.</p>

b) Koondkirje üldosa koostatakse kooskõlas § 86-b toodud reeglitega. Andmed kirje eriosas märgitakse nii nagu seeria koondkirje puhul (vt. § 66).

Jätkuva väljaande koondkirje

		1.
	Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised.	50. — vi-
	hik. Trt., 1957— Tekst eesti, vene jt. keeltes.	
		Vt. järgm. kaart.

		2.
	50. vihik. Pikamäe, A. Tüveline astmevaheldus läänemeresoome keeltes ja lapi keeles.	
	1957. 51 lk.	
	51. vihik. Ajaloo-keeleteaduskonna töid.	
	1957. 207 lk., illustr.	
	52. vihik. Arstiteaduskonna töid sisehaiguste ja kirurgia alalt.	1957. 300 lk., joon.

c) Juhul kui osa jätkuva väljaande annetest ei oma eripealkirju, koostatakse koondkirje, mille eriosas tuuakse kõik anded (köited). Peale selle koostatakse individuaalsed kirjed nende annete kohta, mis omavad eripealkirju.

ANALÜÜTILINE KIRJE

A. ÜLDISED JUHISED

§ 88. **Põhinõuded.** a) Analüütilisi kirjeid koostatakse ajakirjades, ajalehtedes, kogutud teostes ja koguteostes avaldatud üksikute teoste, artiklite, sõnavõtude, kirjade jne. kohta; samuti ka teoste üksikosade (jagude, peatükkide jne.) kohta.

b) Analüütilise kirje puhul kirje pealdise, pealkirja, alapealkirja andmete, märkuste jne. koostamine toimub nii nagu raamatute kataloogimisel.

c) Andmeid, mis on kirjesse võetud sõna-sõnalt joonealustest märkustest, sisukorrast jne., sulgudesse ei panda. Raamatukoguhoidja oma formuleeringus teksti või teiste allikate alusel antud andmed paigutatakse nurksulgudesse.

Märkus. Analüütiliste kirjete kohta täiendkirjeid ei koostata.

§ 89. **Kirje elemendid.** Kirje elemendid tuuakse kataloogikaardil või bibliograafilises nimestikus alltoodud järjekorras:

- a) kirje pealdis;
- b) pealkiri;
- c) alapealkirja andmed;
- d) andmed väljaandest (materjali ilmumisallikas);
- e) märkused.

Kirjele võib lisada annotatsiooni.

§ 90. **Kirje vorm.** Artiklite kataloogimisel kataloogide ja bibliograafiliste kartoteekide jaoks kasutatakse raamatute kataloogimisele analoogilist vormi (vt. § 6 ja 7). Andmed väljaande kohta, kus kirjeldatav materjal on avaldatud (ilmumisallikas), tuuakse alapealkirja andmete järel uuel realt algusega teisest vertikaaljoonest (taandrealt).

Tõnurist, E.

Meie uued ülesanded. Ettekandest põllumajanduse eesrindlaste vabariiklikul nõupidamisel Tallinnas 1958. a. 21. märtsil.

«Sotsialistlik Põllumajandus», 1958, nr. 4, lk. 145—153.

NLKP. KK ja NSVL Ministrite Nõukoogu.

Abinõudest elanikkonna elutarbelise teenindamise parandamiseks.

«Rahva Hääli», 1959, 13. märts.

Fedossejev, P., Pomelov, I. ja Tšepakov, V.

Juugoslaavia Kommunistide Liidu programmi projektist.

«Eesti Kommunist», 1958, nr. 6, lk. 9—30.

	<p>Parteiorganisatsioonide võitlusülesanne põllumajanduses. Juhtkiri. «Eesti Kommunist», 1958, nr. 1, lk. 1—9.</p>
--	--

	<p>Algab uus teatrihooaeg. [Juhtkiri.]</p>
	<p>«Sirp ja Vasar», 1958, 12. sept.</p>

Bibliograafilistes nimestikkudes algab kirje taandrealt ja kõik kirje elemendid esitatakse järjest. Materjali ilmumisallikas tuuakse kohe alapealkirja andmete järel ning eraldatakse viimastest mõttekriipsuga.

Tõnurist, E. Meie uued ülesanded. Ettekandest põllumajanduse eesrindlaste vabariiklikul nõupidamisel Tallinnas 1958. a. 21. märtsil. — «Sotsialistlik Põllumajandus», 1958, nr. 4, lk. 145—153.

Abinõudest elanikkonna elutarbelise teenindamise parandamiseks. NLKP KK ja NSVL Ministrite Nõukogu määrusest. — «Rahva Hääli», 1959, 13. märts

Fedossejev, P., Pomelov, I. ja Tšepakov, V. Jugoslaavia Kommunistide Liidu programmi projektist. — «Eesti Kommunist», 1958, nr. 6, lk. 9—30.

Parteiorganisatsioonide võitlusülesanne põllumajanduses. Juhtkiri. — «Eesti Kommunist», 1958, nr. 1, lk. 1—9.

Algab uus teatrihooaeg. [Juhtkiri.] — «Sirp ja Vasar», 1958, 12. sept.

§ 91. **Pealkirja ja alapealkirja andmete täiendamine.** a) Analüütilistes kirjetes tuleb tihti täiendada pealkirja ja alapealkirja andmeid.

Nii tuuakse alapealkirja andmetes:

- 1) andmeid, mis täpsustavad artikli sisu ja temaatikat;
- 2) isiku nimi, keda artikkel käsitleb, tema elukutse ja teised tema kohta käivad andmed;
- 3) teose vorm või žanr;
- 4) diskussioon või arutelu, millega seoses artikkel on avaldatud.

	Kahk, J.
	Kuulsusrikas lehekülj eesti talurahva klassivõitluse ajaloos. [Mahtra ülestõusu 100. aastapäevaks.] «Eesti Kommunist», 1958, nr. 6, lk. 31–39.

	Reino, A.
	Kriitilise realismi silmapaistev esindaja. [A. H. Tammsaare 75. sünniaastapäevaks.] «Nõukogude Õpetaja», 1953, 24. jaan.

		Traat, A.
		<p>Vana raamatusõpra külastamas. [Bibliograaf K. Veltmann.] «Edasi», 1958, 24. aug.</p>

		Tiitus, R.
		<p>Taavet ja Koljat. Üks usukirjanduslik sumsi- ketäk. [Fõljeton.] «Kultuuritöötaja», 1958, nr. 3, lk. 24.</p>

		Järv, A.
		<p>Koolireformist ja humanitaarharidusest. [Rahvahariduse süsteemi ümberkorraldamise üld- rahvalik arutelu.] «Edasi», 1958, 26. nov.</p>

b) Perioodilistes väljaannetes esineb tavaliselt alatisi rubriike, näit. «Konsultatsioon», «Tööstuse novaatorid» jne. Vajaduse korral võib rubriigi nimetust kasutada pealkirja või alapealkirja andmete täiendamiseks.

	Pavlov, V.
	Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei põhikiri. Konsultatsioon. «Eesti Kommunist», 1952, nr. 11, lk. 53—62.

§ 92. **Materjali ilmumisallikad.** a) Andmete esitamise viisi väljaande kohta, kus analüütiliselt kirjeldatud materjal on avaldatud, muutub olenevalt väljaande laadist (ajaleht, ajakiri, koguteos jne.). Neis andmetes esitatakse:

1) Ajalehe artiklite puhul — ajalehe nimi jutumärkides, ilmumisaasta ja kuupäev.

«Noorte Hääle», 1959, 21. apr.

Märkus. Ajalehtede nimetuste ühtelangemise korral märgitakse ajalehe ilmumiskoht. Näit.:

«Koit» (Lihula)

«Koit» (Põlva)

2) Ajakirja artiklite puhul — ajakirja nimi jutumärkides, ilmumisaasta, number ja leheküljed, millel materjal on avaldatud.
«Looming», 1953, nr. 5, lk. 573—576.

3) Artiklite puhul jätkuvatest väljaannetest, mis omavad läbi aastate jooksvat numeratsiooni — väljaande nimetus jutumärkides, köite või ande number, ilmumisaasta ja leheküljed, millel materjal on avaldatud. Aastanumeratsiooni puhul köite (ande) number märgitakse pärast ilmumisaastat.

«Abiks Kalurile», nr. 7, 1957, lk. 26—29.

«Polügrafist», 1957, nr. 2, lk. 4—8.

4) Koguteoste analüütilisel kirjeldamisel — lühend «Rmt.:

(=raamatus), seejärel koguteose pealkiri, number, ilmumiskoht ja -aasta ning leheküljed, millel materjal on avaldatud.

Rmt.: Kunstilise isetegevuse repertuaari valimik noortele. 3. Tln., 1952, lk. 18—26.

(Autoriga koguteoste ja kogutud teoste analüütilisel kirjeldamisel märgitavatest andmetest vt. § 95.)

b) Väljaande nimetus antakse jutumärkides (välja arvatud koguteoste pealkirjad). Ilmumisallika üksikud elemendid eraldatakse komadega. Kõite number märgitakse alati araabia numbriga.

	Vahenõmm, K. ja Pajoma, A.
	<p>Kuusiku katsebaasis parandatud kõõgivilja-sortide agrotehnika iseärasustest. «Sotsialistlik Põllumajandus», 1958, nr. 3, lk. 134—135.</p>

	Kotlovski, V.
	<p>Kaproonist võrgumaterjalide omadused ja kaproonvõrkude eksploatatsiooni iseloomustus. «Abiks Kalurile», nr. 7, 1957, lk. 26—29.</p>

	Queen, M.
	<p>Läp-läpi suguharu kuldpasunad. Satiiriline jutustus. Rmt.: Kunstilise isetegevuse repertuaari valimik noortele. 3. Tin., 1952, lk. 50—51.</p>

c) Kui väljaande nimetus pole küllaldaselt individuaalne, täiendatakse seda väljaandja kollektiivi nimetuse lisamisega. Täiendus tuuakse väljaande nimetuse järel ümarsulgudes.

Teaduslikud Toimetised. (Ed. Vilde nim. Tallinna Pedagoogiline Instituut.)

d) Ajakirja numbrite kahekordse numeratsiooni (mitme aasta ja aastanumeratsiooni) puhul märgitakse ainult aastanumeratsioon.

«Kehakultuur», 1945, nr. 17, lk. 472—473.

(Väljaandes: nr. 17 (50).)

e) Leheküljed märgitakse kooskõlas § 26, s. t. näidatakse leheküljed, mis faktiliselt sisaldavad teksti.

lk. 51—623.

f) Illustratiivne materjal märgitakse ainult siis, kui see pakub erilist huvi.

	Pung, A.
	Veisekasvatuse olukord ja edaspidise arendamise küsimusi kolhoosides. «Sotsialistlik Põllumajandus», 1958, nr. 3, lk. 101—104, kartoqr.

§ 93. **Märkused.** Artiklite jt. materjalide kirjeldamisel märkused autorite kohta, kui autoreid on enam kui kolm, pealkirja erinevuste, lisade, bibliograafia jne. kohta kirjutatakse uuel realt pärast ilmumisallika näitamist. Märkus autori (autorite) kohta algab sõnaga «Autor:» («Autorid:»).

	Korrastada Tartu Jaani kiriku ümbrus.
	«Sirp ja Vasar», 1958, 5. sept. Autorid: R. Kivi, K. Nagel, V. Tiik [jt.].

	Jaanits, L.
	<p>Arheoloogilistest välitöödest Eesti NSV-s 1955. aastal. «Eesti NSV Teaduste Akadeemia Toimetised». Ohiskonnateaduste seeria, 1956, nr. 4, lk. 308—320, joon., skeem. Kokkuvõte vene ja saksa keeles.</p>

§ 94. Perioodilise väljaande mitmes numbris avaldatud tööde kirjeldamine. a) Tööd, mis on avaldatud ajakirja või ajalehe mitmes numbris, kuid kokku moodustavad terviku, koondatakse ühte kirjesse.

	Tooming, O.
	<p>Perekond Kirretid. Romaan. «Looming», 1957, nr. 6, lk. 803—841; nr. 7, lk. 966—1017; nr. 8, lk. 1125—1186.</p>

b) Ulatuslikuma artikli, jutustuse jne. puhul, mis on ilmunud ajalehe mitmes numbris, märgitakse ainult artikli, jutustuse jne. esimese ning viimase osa ilmumise kuupäev, ühendades need omavahel sidekriipsuga.

	Mihhailov, V.
	Võõra nime all. Jutustus. Tlk. R. Keer. «Noorte Hää!», 1954, 14. aug.—16. sept.

c) Ilmumist jätkava artikli kirjeldamisel kirjutatakse kaardi allosas pliiatsiga: «Järgneb». Järgmiste osade ilmumisel märgitakse need kaardile kujul, nagu see on toodud punktis «a».

d) Kui osa mitmes ajakirja numbris avaldatud artiklist on kirjutatud mõne teise autori poolt, ilmunud erineva pealkirjaga või kui artikli järg on ilmunud mõnes teises ajakirjas (või nime-
tust muutnud ajakirjas), näidatakse see märkustes.

	Rosen, A.
	Helesinine autobus. Jutustus. «Eesti Naine», 1951, nr. 12, lk. 12—13. Järg ajakirjas «Nõukoogude Naine», 1952, nr. 1, lk. 16—17.

B. ARTIKLID KOGUTUD TEOSTEST, KOGUMIKEST JNE. AMETLIKUD MATERJALID

§ 95. Artiklid kogutud teostest ja koguteostest, eessõnad, üksikud peatükid ja osad raamatutest. a) Üksiku teose kirjeldamine kogutud teostest või autoriga koguteosest, samuti ka ees- ja järelsõnade kirjeldamine toimub üldiste reeglite alusel. Ilmumisallika andmetes tuuakse ka autori nimi.

	Veske, M.
	Isa sõnad. Rmt.: Veske, M. Valitud laulud. Tln., 1949, lk. 22—23.

	Tuugas, F.
	Jumala saar. Torjla soo muinasjutt. Rmt.: Tuugas, F. Teosed. 2. kd. Tln., 1957, lk. 201—234.

	Kurtna, A.
	Giovanni Boccaccio loomingust. Rmt.: Boccaccio, G. Dekameron. Tln., 1957, lk. 641—665.

		Gorki, M.
		<p>Sotsialistlikust realismist. Rmt.: Gorki, M. Kirjandusest. Tln., 1948, lk. 370—378.</p>

		Engels, F.
		<p>Korteriküsimusest. Rmt.: Marx, K. ja Engels, F. Valitud teosed. 1. kd. Tln., 1957, lk. 445—508.</p>

b) Marksismi-leninismi rajajate «Teoste» analüütilisel kirjeldamisel köite ilmumiskohta ja -aastat ei märgita.

		Lenin, V. I.
		<p>Sotsialism ja talurahvas. Rmt.: Lenin, V. I. Teosed. 9. kd., lk. 275—283.</p>

c) Et süstemaatilises kataloogis või bibliograafilises nimestikus peegeldada peatükki või osa raamatust, koostatakse üldiste reeglite järgi kirje raamatule (ilma arvuliste andmeteta). Seejärel kirjutatakse taandrealt peatüki järjenumber, pealkiri (kui see on olemas) ning leheküljed, kus materjal asub.

	<p>Otlout, H. ja Veski, A.</p>
	<p>Arhitektuuri ja ehitustehnika alused. Tln., ERK, 1952. 5. ptk. § 6. Arhitektuuri areng Eestis. Lk. 412—429.</p>

§ 96. **Üldpealkirjaga ühendatud materjalid.** Mitme autori artikleid ja lühiartikleid, mis omavad ühist teematikat ja neid ühendavat pealkirja, kirjeldatakse selle pealkirja järgi. Alapealkirja andmetes tuuakse nurksulgudes artiklite, lühiartiklite jne. autorite nimed.

	<p>Õpime tundma eesrindlaste kogemusi maisi kasva-</p>
	<p>tamisel. [E. Pappeli ja O. Läänemetsa lühiartiklid.] «Rahva Hääl», 1955, 16. nov.</p>

	Soove sõnameistritele. [EN Kirjanike Liidu IV kongressiks. Lühiartiklid: G. Kuusemaa, E. Strik, J. Algma ja K. Õismaa.] «Kultuuritöötaja», 1958, nr. 4, lk. 11.
--	--

§ 97. **Ametlikud materjalid.** a) Kõnesid, ettekandeid jt. ametlike materjale kirjeldatakse ettekande autori järgi. Pealkirjas esinevat autori nime korratakse kirje tekstis juhul, kui selle eraldamine rikub pealkirja terviklikkust.

	Hruštšov, N. S.
	Kõne Iraagi valitsusdelegatsiooni auks Krem- lis 16. märtsil toimunud vastuvõtul. «Noorte Hääli», 1959, 18. märts.

	Zorin, V.
	ORO Peaassamblee XIII istungjärkul oleva NSV Liidu delegatsiooni juhi V. Zorini sõnavõtt ORO raadios. «Rahva Hääli», 1958, 29. okt.

b) Intervjuusid, vestlusi ja pressikonverentside materjale kirjeldatakse intervjuueeritava isiku nime järgi.

	Hruštšov, N. S.
	NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees N. S. Hruštšovi pressikonverents. 19. märtsil 1959. a. «Noorte Hääli», 1959, 21. märts.

c) Valitsuse avaldusi, vastuseid jt. materjale kirjeldatakse kataloogide ja kartoteekide jaoks kollektiivautori järgi.

	NSVL. Ministrite Nõukogu.
	Nõukogude valitsuse avaldus kahepoolsete sõjaliste kokkulepete kohta, mis USA on sõlminud Iraani, Türgi ja Pakistaniiga. «Rahva Hääli», 1959, 27. märts.

C. RETSENSIOONID

§ 98. **Üldreeglid.** a) Retsensioone kirjeldatakse retsenseeritud teose järgi. Kirjes tuuakse retsenseeritud teose autor, pealkiri, köite, jao või ande number, ilmumisandmed (ilmumiskoht, kirjastus, ilmumisaasta). Ala- ja ülapealkirja andmed võetakse kirjesse ainult juhul, kui neil on tähtsust väljaande individualiseerimiseks.

Taandrealalt kirjutatakse lühend «Rets.:» (= retsensioon), millele järgnevad andmed retsensiooni kohta: autor (retsensent), pealkiri ja retsensiooni ilmumisallikas. Retsensiooni ilmumisallikas kirjutatakse kohe pealkirja järel ja eraldatakse sellest mõttekriipsuga.

Petöfi, S.

Valitud luuletusi. Tln., ERK, 1955.
Rets.: Pervik, A. Petöfist ja tema eestikeel-
sest tõlkekoost. — «Looming», 1956, nr. 4, lk.
530—535.

Beekman, V.

Tuul kanarbikus. Tln., ERK, 1958.
Rets.: Treier, E. Eksperimenteeriv luulekoogu.
— «Sirp ja Vasar», 1958, 12. sept.

Eesti NSV kolhooside ja sovhooside töökoigemustest.

Tln., ERK, 1954.
Rets.: Sinijärv, K. Eesrindlaste sõna. —
«Rahva Hää!», 1954, 9. apr.

b) Marksismi-leninismi rajajate poolt kirjutatud retsensioonid kuuluvad kirjeldamisele retsensiooni autori nime järgi.

	Lenin, V. I.
	Raamatu retsensioon. N. A. Rubakin. «Raamatute hulgas», II köide. («Nauka» kirjastus). M. 1913. Hind 4 rbl. (2. tr.) Rmt.: Lenin, V. I. Teosed. 20. kd., lk. 231—233.

c) Kui retsensiooni pealkiri langeb ühte retsenseeritud teose pealkirjaga, siis retsensiooni pealkirja kirjes ei näidata.

	Krusten, E.
	Piitsa matused. [Novellikogumik.] Tln., ERK, 1957. Rets.: Ertis, E. — «Looming», 1958, nr. 5, lk. 781—784.

d) Ühe teose kohta kirjutatud retsensioonid, mis on avaldatud erinevates perioodilistes väljaannetes, kirjeldatakse koondkirjena, kusjuures iga uue retsensiooni kirjeldamist alustatakse taandrealt. Retsensioonid kantakse kirjesse nende ilmumise kromoloogilises järjekorras.

France, A.

Pingviinide saar. Romaan. Tin., ERK, 1956.

Rets.: Liblik, L. Rõõm uuest tõlketeosest. — «Noorte Hääli», 1956, 29. mai.

Pärsimägi, A. — «Rahva Hääli», 1956, 30. mai.
Torpats, U. Anatole France'i «Pingviinide saar» eesti keeles. — «Edasi», 1956, 3. Juuni.

TRÜKITEOSTE KATALOOGIMISEL TARVITATAVAMAID LÜHENDEID

Alltoodud lühendeid kasutatakse trükiteoste kataloogimisel alapealkirja, ilmumis-, arvulistes ja ülapealkirja andmetes ning märkustes. Teose pealkirjas sõnu ei lühendata.

Kollektiivautori järgi kataloogimisel kirje pealdises kasutatavaid lühendeid vt. § 52—57.

Sõnad	Lühendid	Märkused
aasta	a.	Ainult aastaarvu järel. Ilmumisandmetes ei kasu- tata
aastakäik	ak.	
ajakiri	ajak.	
ajaleht	ajal.	
Ajalehtede-Ajakirjade Kirjastus	AAK	Ainult ilmumisandmetes
Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik	ANSV	
bibliograafia diagrammidega	bibliogr. diagr.	Ainult märkustes
Eesti NSV	} ENSV	Ala- ja ülapealkirja and- metes Ainult ilmumisandmetes
Eesti Nõukogude Sotsia- listlik Vabariik		
«Eesti NSV Kunst»		
Eesti NSV Teaduste Aka- deemia		
Eesti Riiklik Kirjastus	ERK	Ainult ülapealkirjas all- asutuse nime ees
Eestimaa Kommunistlik Partei	} EKP	Ainult ilmumisandmetes
Eestimaa KP		
Eestimaa Leninlik Kom- munistlik Noorsooühing	ELKNÜ	
eksemplar	} eks.	
eksemplari		
fotoodega		
illustratsioonidega	} illustr.	
illustreerija		
illustreerinud		
illustreeritud		
ilma ilmumisaastata	i. a.	
ilma ilmumiskohata	i. k.	
ilmunud	ilm.	
ja teised	jt.	

joonistanud	}	joon.	
joonistega		kaanepealk.	
kaanepealkiri		kaart.	
kaartidega		kartogr.	
kartogrammidega		KK	
keskkomitee		kirjut.	
kirjutanud		kooskõlast.	
kooskõlastatud			
koostaja	}		
koostajad		koost.	
koostanud			
koostatud			
kõide		kd.	
lehekülg		lk.	
Leningrad		Jl.	Ainult ilmumisandmetes venekeelse kirjanduse puhul
Moskva		M.	Ainult ilmumisandmetes venekeelse kirjanduse puhul
muudetud trükk		muud. tr.	
muutmata trükk		muutm. tr.	
nimeline	}		
nimetatud		nim.	
nimetus			
nootidega		noot.	
number		nr.	
NSV Liit	}		
Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit		NSVL	
NSV Liidu Teaduste Aka- deemia		NSVL TA	Ainult ülapealkirjas all- asutuse nime ees
Nõukogude Liidu Kom- munistlik Partei		NLKP	
näidatud		näid.	Ainult märkustes
parandatud trükk		parand. tr.	
pealkiri		pealk.	
peatükk		ptk.	
portree	}		
portreedega		portr.	
raamat			
raamatus		rmt.	
redigeerija	}		
redigeerinud		redig.	
reproduktsoonidega		repr.	
seeria koondkirje		seeria	Ainult andmetes lisakir- jete kohta
skeemidega		skeem.	
tabelitega		tab.	
Tallinn		Tln.	Ainult ilmumisandmetes
Tartu		Trt.	Ainult ilmumisandmetes
toimetaja	}		
toimetanud		toim.	
toimetus			
trükk		tr.	
tõlkija	}		
tõlkinud		tlk.	
täiendatud trükk		täiend. tr.	
vaata		vt.	

vaata ka		vt. ka
valmistanud	}	valm.
valmistatud		
vastutav toimetaja		vast. toim.
veerg		vrk.
Üleliiduline Kommunistlik		
(bolševike) Partei		ÜK(b)P
Üleliiduline Leninlik		
Kommunistlik Noorsoo-		ÜLKNU
ühing		

VEENE-, SAKSA- JA INGLISKEELSE KIRJANDUSE KATALOOGIMISEL KASUTATAVAMAID RAAMATUKOGU-
LIKKE TERMINEID KOOS LÜHENDITEGA

Sõnad	vene keeles		saksa keeles		inglise keeles	
	sõnad	lühendid	sõnad	lühendid	sõnad	lühendid
1	2	3	4	5	6	7
aasta	год	г.	Jahr	—	year	—
anne	выпуск	вып.	Lieferung	Lfg.	fascicle	fasc.
antoloogia	антология	—	Anthologie	—	anthology	—
artikkel	статья	—	Artikel	—	article	—
bibliograafia	библиография	библиогр.	Bibliographie	Bibliogr.	bibliography	biogr.
diagramm	диаграмма	диagr.	Diagramm	Diagr.	diagram	diagr.
eksemplar	экземпляр	экз.	Exemplar	Exempl.	copy	—
eessõna	предисловие	предисл.	Vorwort	Vorw.	preface	pref.
illustratsioonid	иллюстрации	илл.	Illustrationen	Ill.	illustrations	ill.
ja teised	и другие	и др.	und andere	u. a.	and others	a. o.
jutustus	повесть	—	Erzählung	—	story	—
joonistused	рисунки	рис.	Abbildungen	Abb.	pictures	pict.
kaart (geogr.)	карта	—	Karte	Kart.	map	—
kaastöötaja	сотрудник	сотр.	Mitarbeiter	Mitarb.	collaborator	collab.
kataloog	каталог	—	Katalog	—	catalogue	—
kirjastaja	издатель	—	Verleger	Verl.	publisher	publ.
kirjastus	издательство	изд.	Sammlung	Verl.	publishing house	—
kogumik	сборник	сб.	Erläuterung	Samml.	collection	coll.
kommentaar	комментарий	коммент.	Herausgeber	Erläut.	commentary	comment.
koostaja	составитель	сост.	Handbuch	Hrsg.	compiler	comp.
käiraamat	справочник	—	Band	—	manual	—
kõide	том	т.	Seite	Bd.	volume	vol.
lehekülg	страница	стр.	Blatt	S.	page	p.
leht	лист	л.	Beilage	Bl.	leaf	l.
lisa	приложение	прил.		Beil.	supplement	suppl.

1	2	3	4	5	6	7
luuletus noovid number näidend olukirjeldus osa peatükk romaan sõnastik tabel teosed toimetaja trükk tõlkija veerg vihik ümbertõõtama	стихотворение ноты номер пьеса очерк часть глава роман словарь таблица произведения редактор издание переводчик столбец тетрадь обрабатывать	— — № — — ч. гл. — — табл. — ред. изд. пер. стб. тетр. —	Gedicht Musikalien Nummer Schauspiel Versuch Teil Kapitel Roman Wörterbuch Tafel Werke Herausgeber Auflage Übersetzer Kolonne Heft bearbeiten	— Mus. Nr. — — T. Kap. — — Taf. — Hrsg. Aufl. Übers. Kol. Hft. bearb.	poem music number play essay part chapter novel dictionary table works editor edition translator column fascicle revise	— mus. N. — — p. chap. — — tab. — ed. ed. transl. col. fasc. rev.

VENEKEELSE KIRJANDUSE KATALOOGIMISEL ENAMESINEVATE
KIRJASTUSTE NIMEDE LÜHENDID

Kirjastuse täielik nimi	Ilumisandmetes märgitakse
Военное издательство	Воениздат
Государственное издательство географической литературы	Географиздат
Государственное издательство детской литературы	Детгиз
Государственное издательство изобразительных искусств	Изогиз
Государственное издательство иностранных и национальных словарей	ГИС
Государственное издательство медицинской литературы	Медгиз
Государственное издательство политической литературы	Госполитиздат
Государственное издательство сельскохозяйственной литературы	Сельхозгиз
Государственное издательство технико-теоретической литературы	Гостехиздат
Государственное издательство художественной литературы	Гослитиздат
Государственное музыкальное издательство	Музгиз
Государственное научно-техническое издательство машиностроительной литературы	Машгиз
Государственное учебно-педагогическое издательство	Учпедгиз
Издательство иностранной литературы	Изд. иностр. лит.
Ленинградское газетно-журнальное и книжное издательство	Лениздат
Эстонское государственное издательство	Эстгосиздат

KASUTATUD KIRJANDUS

Antik, R. Kataloogid ja kataloogimine. Käsiraamat raamatukoguhoidjaile, bibliograafidele ja bibliofiilidele. Trt., Eesti Kirjastuse Kooperatiiv, 1938. 184 lk.

Trükiteoste kirjeldamise reeglid. Tln., 1957. 56 lehte. (Tallinna Kultuurharidusala Kool). — Rotaatorpaljundus.

Гиляревский Р. С. и Фридман Н. З. Описание книг на иностранных языках. М., 1956. 200 стр.

Единые правила описания произведений печати. Для каталогов небольших библиотек и библиографических указателей. Изд. 2-е. М., Госкультпросветиздат, 1954. 176 стр.

Единые правила по описанию произведений печати. Для библиотечных каталогов. М.-Л., 1949—1954.

Часть 1. Вып. 1. Описание книг. М., Гос. б-ка СССР им. В. И. Ленина, 1949. 335 стр.

Часть 2. Описание периодических изданий. Л., Гос. публичная б-ка им. М. Е. Салтыкова-Щедрина, 1954. 132 стр.

Часть 3. Описание картографических изданий. Л., Гос. публичная б-ка им. М. Е. Салтыкова-Щедрина, 1954. 54 стр.

Часть 4. Описание нотных изданий. М., Гос. б-ка СССР им. В. И. Ленина, 1952. 64 стр.

Жак Д. К. и Смирнова С. М. Каталоги районной и городской библиотеки. Практическое пособие. М., Гос. б-ка СССР им. В. И. Ленина, 1957. 91 стр.

Лукачевская Л. А. Титульный лист книги. Формирование и размещение титульных данных в неперiodических изданиях. М., «Искусство», 1959. 100 стр.

Описание произведений печати. — Алфавитный каталог. М., Госкультпросветиздат, 1956. 207 стр.

Хавкина Л. Б. Словари библиотечно-библиографических терминов. М., Изд. Всесоюз. книжн. палаты, 1952. 234 стр.

AINEREGISTER

(Numbrid viitavad paragrahvidele.)

- Ajakirjad 82—83
 — analüütiline kirje 92-a-2
 — eraldi sisukord 82-b
 — kirje eriosa 82-b
 — kirje üldosa 82-b
 — ilmumisaastad 82-b
 — muudetud nimi 83
 — puuduvad üksiknumbrid 82-b
 Ajalehed 84
 — analüütiline kirje 92-a-1
 — ilmumissagedus 84-a
 — kirje eriosa 84-a
 — kirje üldosa 84-a
 — lihtsustatud kirje 84-c
 — muudetud nimi 84-b
 — säilitamise tähtajad 84-c
 Alapealkirja andmed 23
 — arvsõnad nendes 15
 — järjekord 23-b
 — lühendamine 23-c
 — nootide kataloogimisel 79-a
 — täiendamine 24
 — täiendamine analüütilises kirjes 91
 Allseeria ülapealkirjas 33-d
 Alternatiivne pealkiri 21-b
 Ametiala, märkimine kirjes 23-c-4
 Ametlike dokumentide kogumikud 48-b
 Ametlikud materjalid 52—57
 — analüütiline kirje 97
 Analüütiline kirje 88—98
 Annotatsioon 36
 — analüütilises kirjes 89
 — asetus kataloogikaardil 7; 8
 — mitmekõitelise teose 58-c
 Artiklid, kirjeldamine 88—98
 Aruanded, stenograafilised 52-b
 Arvsõnad, märkimine kirjes 15
 Arvulised andmed 30—32
 Asutuse nimi ülapealkirjas 33
 Asutuste ajalood 72
 Autor
 — Lenini preemia laureaat 35-a-2; 35-b
 — nime erinemine kirje pealdiseks võetust 35-a-1; 47-b-2
 — nime erinevused 17
 — nimed eesliideteaga 19
 — nimi puudub kaanel 35-a-4; 46-b
 — nimi puudub tiitellehel 35-a-4; 46-c
 — nimi tiitellehe pöördel 46-c
 — Nobeli preemia laureaat 35-b
 — Stalini preemia laureaat 35-a-2; 35-b
 Autori järgi kataloogimine 46—49
 — liitnimi 18
 — teaduslik kraad 35-a-2
 — teaduslik nimetus 35-a-2
 Autorid, kaks ja kolm 49
 — neli ja enam 35-a-3; 50
 Autorimärgis 42
 Autorita teosed 51
 Bibliograafia, raamatusisene 35-g
 Bibliograafiline kirje 1
 — kirjeldamine 1
 Bibliograafilised nimestikud 48-c
 Bülletäänid 85
 Dramatiseeringud 74-b
 Eeposed 48-a
 Eesleht 3
 Eesrindlaste töökogemused 71-b
 Eesti NSV Ministrite Nõukogu 54
 — ja EKP KK ühised määrused 56
 Eesti NSV Ülemnõukogu, istungjärgud 53-a
 — Presiidium 53-b
 Eestimaa KP KK 55-f
 — ja ENSV Ministrite Nõukogu ühised määrused 56
 Eestimaa KP KK pleenumid 55-f
 — kongressid 55-f
 — konverentsid 55-f
 Elulood 71
 Entsüklopeediad 58-c

- Eriosa
 — ajakirja 82-b
 — ajalehe 84-a
 — jätkuvate väljaannete 86-c
 — mitmekõiteliste teoste 58-c
 — seeria koondkirje 66-a
- Eripealkirjad mitmekõitelistel teostel
 — puuduvad 60
 — ühesugused 59
- Eripealkirjaga jätkuvad väljaanded
 — individuaalne kirje 87-a
 — koondkirje 87-b
- Eritiitelleht
 — mitmekõitelise teose 58-a
 — seeria 65-a
- Eriviited 40
- Ettekande aeg 23-a-3; 23-c-5
 — koht 23-a-3; 23-c-5
- Fotoalbumid 48-b
- Geograafilised kaardid 80
 — märkimine kirjes 32
- Hiina nimed 20
- Hind, raamatu 34
- Hümnid 79-b
- Illustratsioonid
 — analüütilises kirjes 92-g
 — erinevad 32-c
 — kleebistel 32-a-2
 — tekstis 32-a-1
 — ühelaadilised 32-b
- Illustreerija
 — märkimine kirjes 23-a-5
 — täiendkirje 38-b
- Ilmumisaasta 15; 29
 — ajakirja 82-b
 — ajalehe 84-a
 — mitmekõitelise teose 58-d
 — puudub 29-c
 — erinevused 29-b
- Ilmumisandmed 25—29
- Ilmumiskoht 26
 — kaks ilmumiskohta 26-b
 — lühendatult 26-a; 26-b
 — puudub 26-c.
- Ilmumissagedus, ajalehtede 84-a
- Instruktsioonid 48-c
- Intervallid kirjes 7; 8
- Intervjuud 78; 97
- Inventarinumber 43
 — mitmekõitelisel teosel 43-b
 — raamatukogu erinevate fondide puhul 43-c
- Joonised, märkimine kirjes 32
- Jutumärgid
 — analüütilises kirjes 92-b
 — kirjastuse nime puhul 27-a
- Juubelikoguteosed 71
- Järg teosele 35-f, 76-b
- Järjed
 — iseseisva pealkirjaga 76-a
 — iseseisva pealkirjata 76-c
 Jätkuvad väljaanded 85—87
 — analüütiline kirje 92-a-3
 — eripealkirjadega 87
 — — individuaalne kirje 87-a
 — — koondkirje 87-b
 — individuaalne kirje 85-c
 — jagunemine seeriateks 86-d
 — koondkirje 86
 — — eriosa 86-c
 — — üldosa 86-b
 — osa annetel eripealkirja puudub 87-c
 — üldpealkirjaga 85-b; 86
- Kaardid, geograafilised 80
 — märkimine kirjes 32
- Kaks autorit 49
 — ilmumiskohta 26-b
 — lehekülgede numeratsiooni 31-b
- Kaksiknimed vt. Liitnimed
- Kalendrid 48-b
- Kataloogiindeks 45-b
- Katoloogikaart 4
- Katoloogimine 1
 — autori järgi 46—49
 — kollektiivautori järgi 52—57
 — pealkirja järgi 8; 48-b; 50; 51; 57
- Kirjavahemärgid 13
- Kirjastus 27
 — nime lühendamise 27-a; 27-b
 — nime ärajätmine 28
 — puudub 27-a
- Kirjastuskõide 3
- Kirjad 70-a
- Kirjavahetused 70-b
- Kirje 1
 — elemendid 6
 — — analüütilises kirjes 89
 — eriosa, ajakirja 82-b
 — — ajalehe 84-a
 — — jätkuva väljaande 86-c
 — — mitmekõitelise teose 58-c
 — — seeria koondkirje 66-a
 — jätkamine 9
 — keel 11
 — pealdis 16
 — — kollektiivautori puhul 52-d
 — pealdise jätkamine 7
 — spetsifikatsioon vt. Kirje eriosa
 — vorm, analüütilises kirjes 90
 — — autori järgi kataloogimisel 7
 — — kollektiivautori järgi kataloogimisel 52-d
 — — pealkirja järgi kataloogimisel 8
 — — üldosa, ajakirja 82-b
 — — ajalehe 84-a

— — jätkuva väljaande 86-b
 — — mitmekõitelise teose 58-d
 — seeria koondkirje. 66-a
 Kirjeldamine 1
 Kogumik vt. Koguteos
 «Kogunud...» 48
 Koguteos 48-b, 67
 — analüütiline kirje 68-e; 92-a-4; 95-a
 — mitme autori 48-b; 67-a-2
 — sisu avamine 35-e; 68
 — ühe autori 67-a-1
 Kogutud teosed, analüütiline kirje 95-a
 Kollatsioon vt. Arvulised andmed
 Kollektiivautor 52
 Kolm autorit 49
 — lehekülgede numeratsiooni 31-b
 Konstitutsioonid 57
 Koondkirje
 — analüütilisel kirjeldamisel 94
 — jätkuvate väljaannete 86-a
 — mitmekõiteliste teoste 58
 — retsensioonide 98-d
 — seeria 65-b; 66
 Koostaja 48
 — täiendkirje 48-c, 67-a-1
 «Koostanud...» 48
 Korea nimed 20
 Kunstialbumid 48-b; 77
 Kunstiline kujundaja 23-c-3
 Käekiri 4
 Köited, märkimine kirjes 15; 58-d

 Laulikud 48-c, 79-c
 Lehed 31-a
 Leheküljed 31
 — analüütilises kirjes 92-e
 — kaks ja kolm numeratsiooni 31-b
 — neli ja enam numeratsiooni 31-c
 — nummerdamata 31-d
 Lenini preemia laureaat, autor 35-a-2;
 35-b
 — alapealkirja andmetes 23-a-5
 Libreto 75-a
 Lihtsustatud kirje, ajalehe 84-c
 Liitnimed 18
 Linnad 73
 Lisad
 — iseseisva pealkirjaga 76-a
 — iseseisva pealkirjata 76-c
 Lisakaardid 37
 Lisakirjed 37
 Loengu aeg 23-a-3; 23-c-5
 — koht 23-a-3; 23-c-5
 Loosung 6
 Lugejamaarang 23-a-4; 24-d
 Lugemikud 48-a
 Lõpetamata väljaanded, mitmekõite-
 liste teoste 63-a
 Lühendid kirjes 10
 Lühendused 74

Maakaardid 80
 Maakohad 73
 Marksismi-leninismi rajajad
 — analüütiline kirjeldamine 95-b
 — nende kirjutatud retsensioonid 98-b
 — täiendkirjed kaasautorite kohta 49
 — märkused üksikteoste kataloogimi-
 sel 35-h
 Materjali ilmumisallikas, analüütilises
 kirjes 90; 92
 Meelespead 48-c
 Meetoodilised materjalid 48-c
 Ministrite nõukogu 54
 — ja partei keskkomitee ühised mää-
 rused 56
 Mitme autori koguteosed 48-b; 67-a-2
 Mitmekõitelised teosed 58—64
 — annotatsioon 58-e
 — erinevad autorid 61
 — eripealkirjade puudumine 60
 — eritiitelleht 58-a
 — ilmumisaastad 58-d
 — inventarinumbrid 43
 — kataloogimise erandjuhud 64
 — kirje eriosa 58-e
 — — üldosa 58-d
 — lõpetamata väljaanded 63-a
 — mittetäielikud komplektid 63-b
 — muudetud pealkiri 62
 — numereerimata 64-b
 — peegeldamine süstemaatilise kata-
 loogi mitmes liigis 63-c
 — ühesugused eripealkirjad 59
 — üksikud köited 63-c
 — ülapealkirja andmed 58-d
 — üldtiitelleht 58-a
 Mittetäielikud komplektid, ajakirjade
 82-b
 — mitmekõitelise teose 62
 Märkmed lisakirjete kohta 44
 Märkused 35
 — analüütilises kirjes 93
 — asetus kataloogikaardil 7; 8
 — mitmekõiteliste teoste 58-d, 58-e
 Määrused 52-b

 Neli autorit 50
 — ja enam lehekülgede numeratsiooni
 31-c
 Nime erinevused 17
 Nimed eesliidetega 19
 Nimeline täiendkirje 39-a
 NLKP 55
 — KK 55-c
 — KK ja NSVL Ministrite Nõukogu
 ühised määrused 56
 — KK plenumid 55-d
 — kongressid 55-b
 — konverentsid 55-b
 — varajasemad nimetused 55-e

- Nobeli preemia laureaat 35-b
 Noodid 76
 — märkimine kirjes 32
 NSV Liidu Ministrite Nõukogu 54
 — ja NLKP KK ühised määrused 56
 NSV Liidu Ülemnõukogu, istungjär-
 gud 53-a
 — Presiidium 53-b
 Nurksulud 14
 Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei
 vt. NLKP
 Näidendid, vaatuste arv 15

 Organisatsioonid, ajalugu ja tegevus
 72
 — märkimine ülapeakirjas 33
 Ortograafia 12
 Otsused 52-b

 Paigutusindeks 42
 Partei, keskkomitee 55-c
 — keskkomitee pleenumid 55-d
 — kongressid 55-b
 — konverentsid 55-b
 — põhikiri 52-b
 Pealkiri 21
 — alternatiivne 21-b
 Pealkirja erinevused 22; 35-c
 — järgi kataloogimine 8; 48-b; 50; 51;
 57
 Peatükk, analüütiline kirjeldamine 95-b
 Perioodika kataloog 81
 Perioodilised väljaanded 81—87
 Personalialia 71
 Portreed, märkimine kirjes 32
 Programmid 48-c
 Pseudonüümid 17
 Põhikirjad 52-b
 Põhikirje, elemendid 6
 — viisid 5
 — vorm 7; 8
 Päistiitel 3
 Pühendus 6

 Raamatu analüütiline kirjeldamine 95-a
 — hind 34
 — keel 35-d
 — tiraaž 34
 Raamatukogulik käekiri 4
 Raamatukogulikud märkmed 42—45
 Raamatusisene bibliograafia 35-g
 Rahvaluule publikatsioonid 48-a
 Rahvaviiside ümbertöötaja 79-a
 Rahvushümnid 79-b
 Retsensioonid 98
 — koondkirje 98-d
 — marksismi-leninismi rajajate kirju-
 tatud 98-b
 Revolutsioonilised hümnid 79-b
 Riigid 73
 Riiklikud hümnid 79-b

 Sari vt. Seeria
 Seadused 57
 Seaduste koodeksid 57
 Seeria 65—66
 — eritiitelleht 65-a
 — koondkirje 65-b; 66
 — — eriosa 66-a
 — — üldosa 66-a
 — numbrid 15
 — nummerdamata 66-b
 — nummerdatud 66-a
 — toimetaja 33-e; 66
 — ülapeakirjas 33
 — ülditiitelleht 65-a
 Skeemid, märkimine kirjes 32
 «Soovitatud...» 23-c-7
 Spetsifikatsioon vt. Eriosa
 Stalini preemia laureaat, autor 35-a-2;
 35-b
 — alapealkirja andmetes 23-a-5
 Stenograafilised aruanded 52-b
 Sulud 14
 — analüütilises kirjes 88-c
 Suured algustähed 13
 Sõnastikud 48-a
 Süstemaatilise kataloogi indeksid 45

 Siffer 42
 — seeria koondkirjes 42

 Teaduslikud kraadid, autori 35-a-2
 — alapealkirja andmetes 23-a-5
 Teaduslikud tööd 48-a
 Teatmekaardid 41
 — eriviiside asemel 41-b
 — ilukirjanduslike teoste pealkirjade
 kohta 41-a
 Teatmeteosed 48-a
 Teatrilavastuste materjalid 75-b
 Teose, järg 35-f; 76-b
 — lugejamäärang 24-d
 — žanr 23-a-2; 24-c
 — vorm 23-a-2; 24-c
 Teosed kollektiividest 72
 Tiitelleht 3
 Tiraaž, raamatu 34
 Toimetaja, märkimine kirjes 23-a-5
 — täiendkirje 50-c; 51; 67-a-1
 Toimetised 85
 Toimetuse kolleegium 23-c-2
 Trükikordus 15; 23-a-6
 Tõlkija, märkimine kirjes 23-a-5
 — täiendkirje 38-b
 Täielik indeks 45-a
 Täiendkirjed 38—39
 — illustreerija kohta 38-b
 — isiku kohta 38-a; 71
 — kaanepealkirja kohta 22-b; 39-c
 — kaas autori kohta 49
 — kasutamine 38
 — kollektiivi kohta 38-a; 72

- koostaja kohta 48-c; 67-a-1
- külaraamatukogudes 38-c
- laadid 39
- maakoha kohta 38-a, 73
- nelja ja enama autoriga teoste puhul 50-c
- pealkirja kohta 39-b; 52-e
- tema kohta 38-a; 71; 72
- toimetaja kohta 50-c; 51; 67-a-1
- tõlkija kohta 38-b

Täiendus, iseseisva pealkirjaga 76-a
 — iseseisva pealkirjata 76-c
 Töökoht, märkimine kirjes 23-c-4

Veerud 31-a
 Vestlused 78; 97
 Viis autorit 50-b
 Viitekaardid 40
 VK(b)P 55-e
 VSDTP 55-e

Õigekeelsus 12
 Õpikud 23-b; 23-c; 48-a
 Õppekavad 48-c
 Õppevahendid 48-a

Ühesugused eripealkirjad, mitmeköitelistel teostel 59

ÜK(b)P 55-e

Üksikud köited, mitmeköiteliste teoste 63-c

Üksikute köidete erinevad autorid 61

Ülapealkirja andmed 33

— lühendamine 33-b; 33-c; 33-e

— mitmeköiteliste teoste 58-d

Üldosa, ajakirja 82-b

— ajalehe 84-a

— jätkuva väljaande 86-b

— mitmeköitelise teose 58-d

— seeria koondkirje 68-a

Üldpealkirjaga jätkuvad väljaanded 85-b; 86

— koguteosed 67

— materjalid, analüütiline kirjeldamine 96

Üldpealkirjata koguteosed 69

— analüütiline kirjeldamine 69-a

Üldtiitelleht, mitmeköitelise teose 58-a

— seeria 65-a

Üldviited 40

Ülemnõukogu, istungjärgud 53-a

— presiidium 53-b

Ümarsulud 14

Ümbertöötused 74

SISUKORD

Saateks	3
I osa. Trükiteoste kataloogimise üldreeglid	5
A. Üldised juhised	5
1. Põhinõuded trükiteoste kataloogimisel	5
2. Kataloogimisreeglite ühtsus	5
3. Mis on aluseks raamatu kataloogimisel	5
4. Kataloogikaart. Käekiri	6
5. Põhikirje vormid	7
6. Kirje elemendid	7
7. Kirje autori järgi	7
8. Kirje pealkirja järgi	9
9. Kirje jätkamine järgmisel kaardil	10
10. Lühendid kirjes	12
11. Kirje keel	12
12. Ortograafia	12
13. Suured algustähed ja kirjavahemärgid	12
14. Sulud	12
15. Arvsõnad	13
B. Kirje üksikute elementide kohta käivad reeglid	13
16. Kirje pealdise ühtsus	13
17. Autorite nimede erinev kirjutamine	13
18. Liitnimed	14
19. Nimed eesliidetega	14
20. Hiina ja korea autorid	15
21. Pealkiri	15
22. Pealkirja erinevused	15
23. Alapealkirja andmed	16
24. Alapealkirja andmete täiendamine	20
25. Ilmumisandmed	22
26. Ilmumiskoht	22
27. Kirjastus	22
28. Kirjastuse nime ühtlangemine ülapealkirjaga	22
29. Ilmumisaasta	23
30. Arvulised andmed (kollatsioon)	23
31. Lehekülgede arvu märkimine	23
32. Illustratsioonid	25
33. Ülapealkirja andmed	25
34. Tiraaži ja hinna märkimine	26
35. Märkused	27
36. Annotatsioon	30

§ 37. Üldreegel	32
§ 38. Täiendkirjed ja nende kasutamine	32
§ 39. Täiendkirje vormid	32
§ 40. Viitekaardid ja nende kasutamine	37
§ 41. Teatmekaardid ja nende kasutamine	38

D. Raamatukogulikud märkmed kataloogikaartidel 40

§ 42. Siffer	40
§ 43. Inventarinumbr	40
§ 44. Andmed lisakirjete kohta	41
§ 45. Süstemaatilise kataloogi indeksid	41

II osa. Kataloogimine autori järgi. Kataloogimine pealkirja järgi 43

§ 46. Raamatute kataloogimine autori järgi	43
§ 47. Autori nime kordamine kirje tekstis	45
§ 48. Koostaja	46
§ 49. Kahe ja kolme autoriga teosed	52
§ 50. Nelja ja enama autoriga teosed	55
§ 51. Raamatute kataloogimine, millel puudub autor	58

III osa. Ametlike väljaannete kataloogimine 59

§ 52. Üldjuhised	59
§ 53. NSV Liidu ja liiduvabariikide ülemnõukogude materjalid	59
§ 54. NSV Liidu ja liiduvabariikide ministrite nõukogude materjalid	61
§ 55. NLKP materjalid	62
§ 56. NSVL Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee ühised määrused	66
§ 57. Konstitutsioonid, seadused ja seaduste koodeksid	69

IV osa. Mitmekõiteliste teoste ja seeriade kataloogimine 70

A. Mitmekõitelised teosed 70

§ 58. Üldjuhised	70
§ 59. Mitme kõite samasugused eripealkirjad	73
§ 60. Eripealkirjade puudumine	74
§ 61. Üksikute kõidete erinevad autorid	75
§ 62. Mitmekõitelise teose muudetud pealkiri	76
§ 63. Lõpetamata väljaannete, mittetäielike komplektide ja üksikute kõidete kataloogimine	77
§ 64. Mitmekõiteliste teoste kataloogimise erandjuhud	79

B. Seeriad 80

§ 65. Üldjuhised	80
§ 66. Seeria koondkirje	81

V osa. Koguteoste, kirjavahetuste, personalia, nootide jne. kataloogimine 84

§ 67. Üldpealkirjaga koguteosed	84
§ 68. Koguteoste sisu avamine	85
§ 69. Koguteosed, mis ei oma üldpealkirja	89
§ 70. Kirjad. Kirjavahetus	90
§ 71. Teosed, mis käsitlevad üksikute isikute elu ja tegevust (personalia)	92
§ 72. Teosed kollektiividest	94
§ 73. Raamatud, mis käsitlevad riike, maakohiti või linnu	95
§ 74. Lühendused, ümbertõtlused, dramatiseeringud jne.	97

§ 75. Libreto ja teatrilavastuste materjalide kogumikud	98
§ 76. Järjed, täiendused, lisad jne.	100
§ 77. Albumid	102
§ 78. Intervjuud. Vestlused	102
§ 79. Noodid	103
§ 80. Maakaardid	105
 VI osa. Perioodiliste väljaannete kataloogimine	 106
A. Ajalehed ja ajakirjad	106
§ 81. Üldreegel	106
§ 82. Ajakirjade kataloogimine	106
§ 83. Ajakirja nime muudatused	108
§ 84. Ajalehtede kataloogimine	110
B. Jätkuvad väljaanded	114
§ 85. Üldjuhised	114
§ 86. Üldpealkirjaga jätkuvad väljaanded	114
§ 87. Eripealkirjadega jätkuvad väljaanded	116
 VII osa. Analüütiline kirje	 119
A. Üldised juhised	119
§ 88. Põhinõuded	119
§ 89. Kirje elemendid	119
§ 90. Kirje vorm	119
§ 91. Pealkirja ja alapealkirja andmete täiendamine	121
§ 92. Materjali ilmumisallikas	124
§ 93. Märkused	126
§ 94. Perioodilise väljaande mitmes numbris avaldatud tööde kirjeldamine	127
B. Artiklid kogutud teostest, kogumikest jne. Ametlikud materjalid	128
§ 95. Artiklid kogutud teostest ja koguteostest, eessõnad, üksikud peatükid ja osad raamatutest	128
§ 96. Üldpealkirjaga ühendatud materjalid	131
§ 97. Ametlikud materjalid	132
C. Retsensioonid	133
§ 98. Üldreeglid	133
Lisa I. Trükiteoste kataloogimisel tarvitavamaid lühendeid	137
Lisa II. Vene-, saksa- ja ingliskeelse kirjanduse kataloogimisel kasutatavamaid raamatukogulikke termineid koos lühenditega	140
Lisa III. Venekeelse kirjanduse kataloogimisel enamesinevate kirjastuste nimetuste lühendid	142
Kasutatud kirjandus	143
Aineregister	144

ПРАВИЛА ОПИСАНИЯ ДЛЯ
МАССОВЫХ БИБЛИОТЕК

Составил К. Вескимяги

На эстонском языке

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

*

Toimetaja L. Ploompuu

Kunstiline toimetaja I. Torn

Tehniline toimetaja A. Pill

Korrektorid E. Kask ja H. Kahar

Ladumisele antud 19. III 1960. Trükkimisele
antud 4. VII 1960. Paber 60×92, $\frac{1}{16}$. Trüki-
poognaid 9,5. Arvutuspoognaid 7,14. Trüki-
arv 3000. MB-05543. Tellimise nr. 2992.
Hans Heidemanni nimeline trükikoda, Tartus,
Ülikooli 17/19. I.

Hind rbl. 4.—

1—19

Rbl. 4.—

A-23548

//

Alates 1. 1 1981. a.

Mind - rbl. 4 0 kop.

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00367611 3